

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

Společenský život na venkově

Bc. Nikola Hubáčková

© 2022 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Nikola Hubáčková

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Společenský život na venkově

Název anglicky

Social life in the rural area

Cíle práce

Cílem diplomové práce je analýza společenského života na venkově, konkrétně v obci Svinaře, která se nachází v okrese Beroun. Dílčími cíli diplomové práce jsou zhodnocení provedené analýzy a následná doporučení ke zvýšení účasti obyvatel na společenském a kulturním dění v obci.

Metodika

Diplomová práce je dělena do dvou základních částí, a to na část teoretickou a část praktickou. Teoretická část práce je zpracována na základě studia odborné literatury, která definuje základní pojmy související se zkoumanou problematikou. V praktické části je nejdříve charakterizována zkoumaná obec. Následně jsou v praktické části využity vybrané techniky sběru dat. Data jsou analyzována a použita k testování předem stanovených hypotéz. Na základě získaných výsledků empirického šetření jsou navržena doporučení ke zlepšení společenského života v obci.

Harmonogram práce:

Květen 2021 – specifikace metodiky, stručný obsah teoretické části práce

Srpen 2021 – zpracování teoretické části DP (úvod, popis metodiky, literární rešerše),

Říjen 2021 – vlastní terénní šetření

Prosinec 2021 – zpracování a odevzdání empirické části v první verzi

Březen 2022 – odevzdání kompletní DP se zpracovanými připomínkami

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

obec, venkov, společenský život, tradice, spolky, Svinaře

Doporučené zdroje informací

BERNARD, Josef. Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2011. Studie. ISBN 978-80-7419-069-8

MAJEROVÁ, Věra a Petr BLAŽEK. Český venkov 2004: život mladých a starých lidí. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, [2005]. ISBN 80-213-1281-5

MAJEROVÁ, Věra. Sociologie venkova a zemědělství. 4.vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2000. ISBN 978-80-213-0651-6

PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 3., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-351-5

WOKOUN, René, Pavel MATES, Jaroslava KADEŘÁBKOVÁ & kol.. Základy regionálních věd a veřejné správy. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. Monografie. ISBN 978-80-7380-304-9

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – PEF

Vedoucí práce

prof. PhDr. Ing. Věra Majerová, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 18. 2. 2022

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 21. 2. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 29. 03. 2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Společenský život na venkově" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucí diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 29.3. 2022

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala prof. Ing. PhDr. Věře Majerové CSc. za vedení, cenné připomínky a čas, který mi věnovala při zpracování této diplomové práce. Dále bych ráda poděkovala Ing. Monice Glaserové za její čas, rady a připomínky. V neposlední řadě patří mé poděkování rodině za veškerou pomoc a podporu při mém studiu.

Společenský život na venkově

Abstrakt

Cílem diplomové práce byla analýza společenského života v obci Svinaře, která se nachází v okrese Beroun. Sběr dat byl proveden dotazníkovým šetřením a byla provedena analýza dat. Na základě zjištěných výsledků byly potvrzeny či vyvráceny předem stanovené hypotézy.

Diplomová práce je strukturována do čtyř částí. První část práce obsahuje teoretické poznatky, ve kterých jsou definovány nejen základní druhy obcí, orgány obecních zřízení, ale i venkov a život na venkově. Ve druhé části je stručně charakterizována poloha zkoumané obce a samotná obec. Před samotným závěrem práce je umístěna část návrhová, která obsahuje doporučení, která by mohla pomoci zlepšit společenský život v obci. Poslední částí této práce je závěr, který shrnuje nejdůležitější zjištěné poznatky.

Klíčová slova: obec, venkov, společenský život, tradice, spolky, Svinaře

Social life in the rural area

Abstract

The aim of the diploma thesis was the analysis of social life in the village Svinaře, which is located in the district Beroun. The analysis was performed using a questionnaire survey. Based on the results, predetermined hypotheses were confirmed or refuted.

The diploma thesis is divided into 4 parts. The first part of the thesis contains theoretical knowledge, which defines not only the basic types of municipalities, municipal authorities, the countryside and rural life. The second part briefly characterizes the location of the village and the village itself. The penultimate part is the design part, which contains recommendations that could help improve social life in the village. The last part of this work is a conclusion that summarizes the most important findings.

Keywords: village, countryside, social life, traditions, associations, Svinaře

Obsah

1 Úvod.....	13
2 Cíl práce a metodika	14
2.1 Cíl práce	14
2.2 Metodika	14
3 Teoretická východiska	15
3.1 Základní druhy obcí	15
3.1.1 Zákon o obcích vymezuje následující funkce.....	15
3.1.2 Obec	17
3.1.3 Městys.....	19
3.1.4 Město	19
3.1.5 Statutární město	20
3.2 Orgány obecních zřízení	21
3.2.1 Orgány obce.....	22
3.2.2 Orgány městyse.....	23
3.2.3 Orgány města	23
3.2.4 Orgány statutárního města	23
3.3 Občané obce	24
3.4 Formy sídel.....	24
3.4.1 Sídlu	24
3.4.2 Venkovská sídla.....	25
3.4.2.1 Velikostní kategorie venkovských sídel	26
3.4.3 Městská sídla.....	26
3.5 Venkov	28
3.5.1 Vymezení venkova	28
3.5.2 Venkovské regiony	29
3.6 Život na venkově.....	30
3.6.1 Společenský život	30
3.6.2 Společenský život na venkově.....	32
3.6.3 Zvyky	33
3.6.4 Tradice	34
3.6.5 Spolky	35
3.6.5.1 Založení a vznik spolku.....	35
4 Vlastní práce	37
4.1 Geografické umístění a územněsprávní začlenění obce.....	37

4.1.1	Středočeský kraj.....	37
4.1.2	Město Beroun.....	39
4.2	Charakteristika obce Svinaře.....	41
4.2.1	Historie obce	42
4.2.1.1	Historie obce dle zápisů v obecních kronikách	42
4.2.2	Pamětihodnosti a krajina v okolí	44
4.2.3	Orgány obce	45
4.2.3.1	Zastupitelstvo obce	45
4.2.4	Demografický vývoj	46
4.3	Společenský život v obci Svinaře	48
4.3.1	Spolky	49
4.3.1.1	Mopedáři Svinaře	49
4.3.1.2	Sokol Svinaře.....	49
4.3.1.3	Klub obyvatel a přátel Lhotky	50
4.3.1.4	Sbor dobrovolných hasičů Svinaře	50
4.3.1.5	Základní organizace Českého zahrádkářského svazu.....	51
4.3.2	Tradice a zvyky	51
4.3.2.1	Masopust.....	52
4.3.2.2	Máje	52
4.3.2.3	Pálení čarodějnic	53
4.3.2.4	Sallating	54
4.3.2.5	Dětský den	54
4.3.2.6	Čochtan.....	54
4.4	Empirický výzkum	56
4.4.1	Stanovené teoretické hypotézy	56
4.4.2	Dotazníkové šetření	56
4.4.3	Vyhodnocení dotazníkového šetření	57
4.4.4	Ověření stanovených hypotéz	76
5	Zhodnocení výsledků	81
6	Návrhová část	84
7	Závěr.....	86
8	Seznam použitých zdrojů	88
9	Přílohy	91

Seznam obrázků

Obrázek 1: Správní uspořádání České republiky	16
Obrázek 2: Obce České republiky	18
Obrázek 3: Statutární města České republiky	21
Obrázek 4: Znak Středočeského kraje	37
Obrázek 5: Správní obvod Středočeského kraje	38
Obrázek 6: Okresní města Středočeského kraje	38
Obrázek 7: Znak Berouna	39
Obrázek 8: Beroun – katastrální území a místní části	40
Obrázek 9: znak obce Svinaře	41
Obrázek 10: Poloha obce Svinaře	41
Obrázek 11: Organizační schéma zastupitelstva obce Svinaře.....	46
Obrázek 12: Vývoj počtu obyvatel 1910-2011	46
Obrázek 13: Navrhované společenské akce pro děti	63
Obrázek 14: Jakou společenskou akci ve Svinařích postrádáte?	72

Seznam tabulek

Tabulka 1: Orgány obecních zřízení	24
Tabulka 2: Základní rozdíly mezi venkovskými a městskými sídly	28
Tabulka 3: Výhody a nevýhody života na venkově.....	30
Tabulka 4: Znaky sociálního systému – rozdíly mezi venkovskými a městskými oblastmi	32
Tabulka 5: Vývoj počtu obyvatelstva	47

Seznam grafů

Graf 1: Věkové složení obyvatelstva v obci Svinaře v roce 2020	48
Graf 2: Pohlaví.....	57
Graf 3: Věk	58
Graf 4: Délka žití v obci	59
Graf 5: Nejvyšší dosažené vzdělání.....	60

Graf 6: Máte ve Vaší rodině děti do 15 let?.....	61
Graf 7: Je v obci pořádán dostatečný počet společenských akcí pro děti?	62
Graf 8: Účastníte se ve městě, do kterého dojíždíte za prací/školou, společenských akcí?	64
Graf 9: Jste členem nějakého místního spolku, klubu či zájmového sdružení působícího ve Svinařích?	65
Graf 10: Uveďte důvod, který Vám brání být členem místního spolku, klubu či zájmového sdružení.....	66
Graf 11: Podílíte se na přípravě společenských či kulturních akcí ve Svinařích?	67
Graf 12: Účastníte se společenských či kulturních akcí pořádajících se ve Svinařích?	68
Graf 13: Uveďte důvod, který Vám brání v účasti na společenských akcích ve Svinařích.....	68
Graf 14: Jaké společenské akce ve Svinařích navštěvujete?	69
Graf 15: Jak často se účastníte společenských akcí ve Svinařích?	70
Graf 16: Jste spokojen/a s množstvím společenských akcí ve Svinařích?	71
Graf 17: Líbí se Vám, že Svinaře udržují tradice, zvyky a společenské akce?	73
Graf 18: Jak občané vnímají udržování tradic, zvyků a společenských akcí	74
Graf 19: Podílí se členové zastupitelstva obce na pořádání společenských akcí?	74
Graf 20: Jak se dozvídáte o konání veřejné obecní schůze?	75

Seznam rovnic

Rovnice 1: Teoretická četnost.....	77
Rovnice 2: Vzorec pro χ^2 test.....	77
Rovnice 3: Síla závislosti.....	77
Rovnice 4: Vzorec pro χ^2 test.....	79
Rovnice 5: Síla závislosti.....	79

Seznam příloh

Příloha A: Dotazník	91
Příloha B: Výpočet pro potvrzení či vyvrácení hypotézy č. 1	95
Příloha C: Výpočet pro potvrzení či vyvrácení hypotézy č. 2	96
Příloha D: Výpočet pro potvrzení či vyvrácení hypotézy č. 3	97
Příloha E: Výpočet pro potvrzení či vyvrácení hypotézy č. 4	98
Příloha F: Výpočet pro potvrzení či vyvrácení hypotézy č. 5	99
Příloha G: Výpočet pro potvrzení či vyvrácení hypotézy č. 6	100

1 Úvod

Doba, ve které žijeme je poměrně vyspělá a moderní. Součástí života každého z nás je určitý společenský život, který žijeme. Vzhledem k vyspělosti většiny států se společenský život a jeho možnosti stále rozrůstá. V důsledku toho dochází k vyšším nárokům obyvatel. Velké rozdíly společenského života můžeme spatřit mezi venkovskými a městskými oblastmi. Na venkově si lidé užívají tradiční společenské akce za účelem zábavy a společně stráveného času. Je obdivuhodné, že v některých venkovských oblastech se již po staletí dodržují určité zvyky a tradice. Zatímco se venkovští obyvatelé více zapojují do organizace a pořádání společenských akcí za účelem zábavy, tak ve městech je společenské dění založeno především na zisku. Společenský život na venkově je nejen odlišný, ale tvoří především určité hodnoty, díky kterým dochází k posílení společenských vazeb a sounáležitosti mezi obyvateli.

Tato diplomová práce se zabývá společenským životem na venkově v obci Svinaře. Práce je rozdělena do dvou hlavních částí. První část se zabývá teoretickými poznatky, které souvisí s tématem práce. Druhá, empirická část nejprve charakterizuje samotnou obec, její členění, demografii a pamětihodnosti. Najdeme zde také nastínění pořádaných společenských akcí a krátký popis místních tradic a zvyků. Následně je v této práci provedeno vyhodnocení dotazníkového šetření. Na základě zjištění určitých skutečností, zejména nedostatků, je v další části navrženo doporučení, které by mělo přispět ke zlepšení společenského života v obci a účasti na něm.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je identifikovat společenský život na venkově, konkrétně v obci Svinaře, které se nacházejí v okrese Beroun. Dílčími cíli diplomové práce je zhodnocení provedené analýzy a následné navržení doporučení k vyšší účasti na společenském dění v obci.

2.2 Metodika

Diplomová práce je dělena do dvou základních částí, a to na část teoretickou a část praktickou. Teoretická část práce je zpracována na základě studia odborné literatury, která definuje základní pojmy související s problematikou této práce. V praktické části je nejdříve charakterizována zkoumaná obec. Následně jsou v praktické části využity kvantitativní metody, které potvrzují či vyvracejí stanovené hypotézy.

Na základě získaných výsledků z šetření je navrženo doporučení ke zlepšení společenského života v obci. Zjištěné výsledky jsou zpracovány a interpretovány v závěru práce.

3 Teoretická východiska

V teoretické části jsou popsány základní pojmy, které souvisí s tématem této práce. Nejprve jsou charakterizovány základní druhy obcí, orgány obecních zřízení a je podán stručný popis občanů obce. Dále jsou v této části popsána venkovská a městská sídla. Značné rozdíly mezi venkovskými a městskými sídly jsou uvedeny v Tabulce 2.

Druhá polovina teoretické části je věnována pouze venkovu. Jeho charakteristice, rozdělení a životu v něm. Je zde také popsán společenský život na venkově, zvyky, tradice a spolky.

3.1 Základní druhy obcí

Postavení, funkce a úkoly obcí v České republice jsou součástí Ústavy ČR a zákona o obcích č. 128/2000 Sb. Zákon o obcích dále upravuje orgány obce a účast občanů obcí na jejich řízení. Tento zákon vymezuje čtyři druhy obcí. Jedná se o obce, městyse, města a statutární města. Pro užívání těchto statutů musí jednotlivé obce splňovat určité podmínky, dle kterých jsou jednotlivé druhy obcí vymezeny.

Obecně je obec definována jako základní článek územní samosprávy a územní jednotka státu. Obec vymezují tři základní znaky:

- území,
- občané,
- samospráva veřejných záležitostí v hranicích obce.

(Peková a kolektiv, 2008, s.119)

3.1.1 Zákon o obcích vymezuje následující funkce

Samostatná působnost obce – obec spravuje záležitosti týkající se obce samostatně. V souladu s místními předpoklady a místními zvyklostmi pečuje o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb občanů (MVCR, 2020).

Především se jedná o:

- ochranu a rozvoj zdraví,

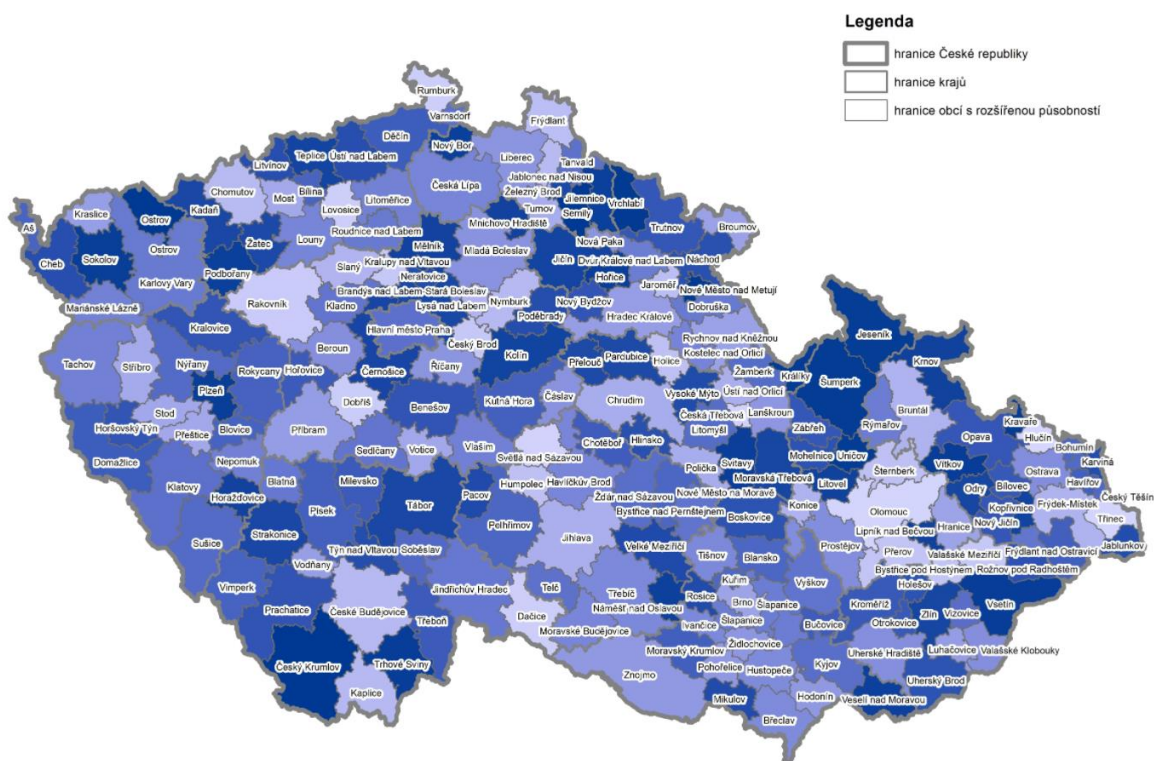
- dopravu a spoje,
- výchovu a vzdělání,
- kulturní rozvoj,
- ochranu veřejného pořádku,
- potřeby informací.

Orgány státní a krajské mohou do samostatné působnosti zasahovat jen v případě, že je nutné ochránit zákon. Způsob, jakým státní orgány a orgány kraje mohou zasáhnout stanovuje zákon.

Přenesená působnost obce – státní správa obce je vykonávána výkonnými orgány obce ve věcech, které stanovuje zákon.

(Zákony pro lidi, 2021), (Peková a kol., 2008, s.120)

Obrázek 1: Správní uspořádání České republiky

Zdroj: Portál územního plánování (2020)

Dle přenesené působnosti obce lze rozeznat následující kategorie obcí:

- obce,
- obce s matričním úřadem,
- obce se stavebním úřadem,
- obce s pověřeným obecním úřadem,
- obce s rozšířenou působností.

(Peková a kol., 2008, s. 121)

Úřady obcí a měst se od sebe svou vnitřní organizací příliš neodlišují. U větších měst bývá vnitřní organizace úřadu pouze členitější. Rozhodující je u všech obcí a měst samostatná působnost, která odráží samosprávné funkce územní samosprávy. Rozdíl mezi jednotlivými obcemi je pouze v rozsahu přenesené působnosti (Peková a kol., 2008, s. 120).

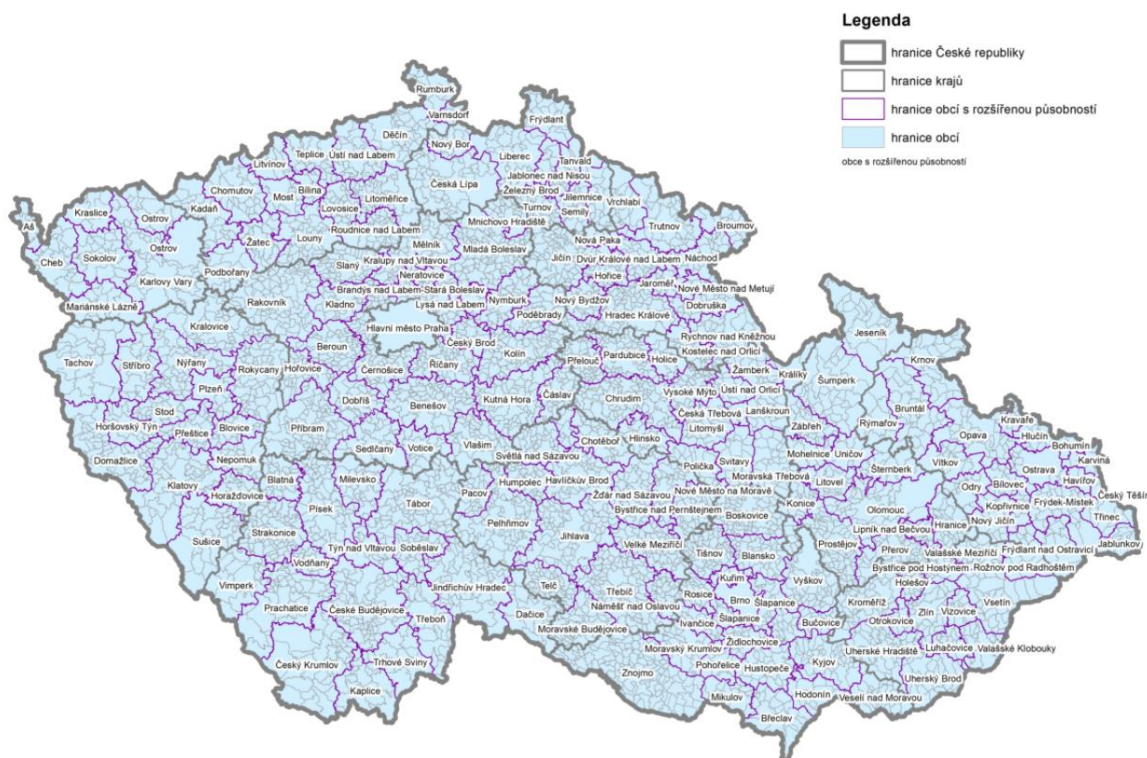
Dle Malého lexikonu České republiky, který každoročně vydává Český statistický úřad, bylo na území České republiky 6 258 obcí k datu 15.12. 2020. Z celkového počtu obcí bylo 607 měst, 227 městysů a 27 statutárních měst včetně Prahy (ČZSO, 2020).

3.1.2 Obec

Obec je veřejnoprávní korporace, která se rozkládá na jednom či několika katastrálních územích, které mají vymezené hranice a tvoří základní územní samosprávný celek. (Peková a kolektiv, 2008, s. 119). Obec má vlastní majetek, vystupuje pod svým jménem a nese odpovědnost v právních vztazích. Zajišťuje všestranný rozvoj a poskytuje potřeby svým občanům (Zákony pro lidi, 2021). Dle zákona o obcích se mohou obce slučovat či rozdělovat, proto je počet obcí v ČR nestabilní. Každá obec spadá pod určitý správní obvod okresu a pod územní obvod vyššího samosprávného celku, tzn. kraje (Peková a kolektiv, 2008, s. 122).

Majerová (2000) ve své publikaci definuje obec jako nejnižší správní územní jednotku s vlastní samosprávou s vymezenou působností. Na území obce se může nacházet více sídelních jednotek (Roubíček, 1997, s 188).

Obrázek 2: Obce České republiky

Zdroj: Portál územního plánování (2020)

Každá obec nese svůj název a pro změnu názvu musí být na návrh obce udělen souhlas od Ministerstva vnitra. V případě, že dojde ke sloučení či rozdělení obcí a ty se na nových názvech nedohodnou, rozhoduje o novém názvu Ministerstvo vnitra. Také části obce mají své názvy, které jsou vytvořeny z čísel popisných a evidenčních. Tato čísla jsou v jednom souvislém území, přidělená v jedné souvislé číselné řadě. Evidenční a popisná čísla přiděluje budovám obecní úřad. Názvy částí obcí jsou převzaty z názvů zaniklých obcí, osad nebo z názvů historických. Každý název obce nebo její části musí být zpravidla v českém jazyce (Koudelka, 2019, s. 136). V obcích, kde dochází k výstavbě nových budov a zemědělská půda se změnila na obytnou, jsou mnohdy názvy odhlasovány občany či přiděleny zastupitelstvem.

3.1.3 Městys

Jedná se o obce, které se na základě své velikosti nachází na rozhraní mezi obcí a městem. V současnosti nejsou zákonem stanovená kritéria pro možnost přeměny obce na městys. Dle zákona o obcích č. 128/2000 Sb se městysem mohou stát obce, které zašlou žádost s návrhem předsedovi Poslanecké sněmovny ČR. Tento statut byl v roce 1950 zrušen a o 16 let později byl opět obnoven (MVCR, 2020). Obce, kterým příslušelo používání označení městys před dnem 17. 5. 1954, zůstaly městysem pokud o to požádaly předsedu Poslanecké sněmovny ČR. Předseda Poslanecké sněmovny pak určí den, od kterého má obec statut městyse. Sloučí-li se dvě a více obcí, kdy ani jedna obec neměla statut města, ale alespoň jedna je městysem, je nově vzniklá obec městysem (Koudelka, 2019, s. 29).

3.1.4 Město

Obec, která měla oprávnění užívat statut města před dnem 17. 5. 1954, zůstane městem, zašle-li žádost s návrhem předsedovi Poslanecké sněmovny ČR. Předseda na žádost obce určí den, od kterého se obec stane městem. V případě, že obec neměla oprávnění užívat statut města před rokem 1954 a ráda by ho užívala a stala se městem, musí splňovat podmínku, která určuje hranici minimálního počtu obyvatel, a tím jsou 3 000 (Peková a kolektiv, 2008, s. 120). Z kanceláře Poslanecké sněmovny jsou neprodleně odeslány údaje o změně statutu Českému zeměměřickému a katastrálnímu úřadu (Koudelka, 2019). V České republice je nyní 204 měst, které používají status města, avšak nesplňují podmínku 3 000 obyvatel. V zákoně o obcích proběhla v historii právní úprava a to v § 3, který tuto podmínku 3 000 obyvatel určuje (MVCR, 2020).

Podmínka určující minimální počet obyvatel ve městě byla dále doplňována o další znaky pro město. Bylo vytvořené komplexní hledisko, které vychází z určitých vnějších a vnitřních znaků města při jeho hodnocení.

Vnější znaky města jsou méně významné a zahrnují:

- soustředěný půdorys a vytvoření uzavřeného jádra města,
- větší počet neobydlených budov,
- různorodou strukturu zastavěných ploch.

Významnějšími znaky pro hodnocení měst jsou vnitřní znaky, které zahrnují:

- vysoký stupeň koncentrace obyvatelstva,
- strukturu zaměstnanosti obyvatelstva v různých ekonomických odvětvích,
- různorodost hospodářských činností a městských funkcí,
- plně vyvinutá středisková funkce města,
- strukturu vzdělanosti,
- poměr pohlaví,
- složení obyvatelstva dle věkových skupin,
- průměrnou velikost domácností.

Město je charakterizováno základními faktory, které se mění s časem. Jde například o počet obyvatel, relativní velikost města, hustotu obyvatelstva, druhy aktivit, hustotu a kompaktnost výstavby, sociální a profesní strukturu obyvatel atd. (Wokoun a kol., 2011, s. 39).

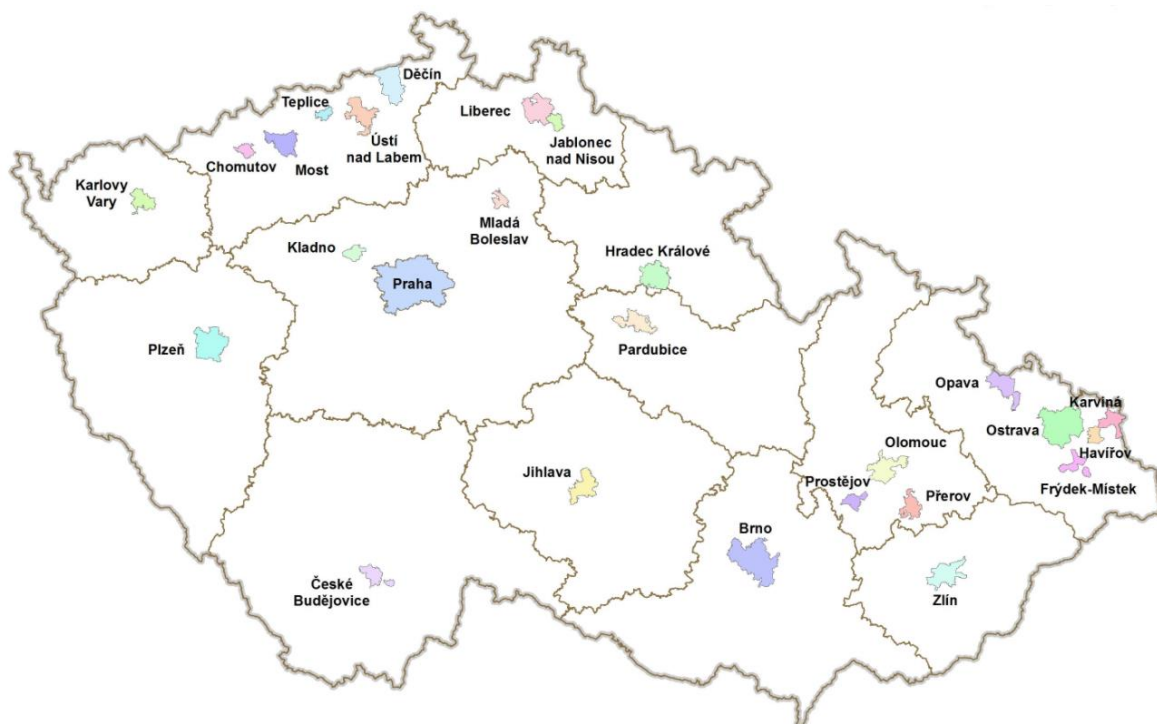
V případě, že dojde ke sloučení dvou nebo více obcí, kdy alespoň jedna obec je městem, stane se nově vzniklá obec městem. V případě, že se sloučí dvě a více obcí, kdy ani jedna z nich nebyla městem ani městysem, může obec zažádat předsedu Poslanecké sněmovny o statut městyse či města v závislosti na tom, jaké podmínky splňuje. V případě, že by se část městyse nebo města oddělila a vznikly by dvě a více obcí, pak obec, které zůstane název dosavadního městyse nebo města zůstává i nadále městysem nebo městem (Koudelka, 2019, s. 24).

3.1.5 Statutární město

Podmínkou statutárního města je, že se jeho území může členit na městské obvody nebo městské části s vlastními orgány samosprávy (Peková a kolektiv, 2008, s. 121). O zřízení a zrušení městské části či městského obvodu rozhoduje zastupitelstvo statutárního města. Rozdíl mezi označením městského obvodu a městskou částí není žádný. Záleží pouze na zastupitelstvu, jaké označení pro územní členění zvolí. O členění statutárních měst vydává rozhodnutí zastupitelstvo města. Městské obvody a městské části mají do jisté míry podobnost jako postavení obcí s tím rozdílem, že nejsou právníckými osobami, ale jsou

součástí daného města. Rozhodnutí o územním členění statutárního města vede ke dvouúrovňové organizaci městské správy. Právní úprava statutární města považuje za zvláštní města, a proto jsou v zákoně jmenovitě vyjmenována. Statutárními městy jsou Kladno, České Budějovice, Plzeň, Praha, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Jablonec nad Nisou, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek-Místek, Ostrava, Opava, Havířov, Most, Teplice, Karviná, Mladá Boleslav, Prostějov a Třinec (Koudelka, 2019, s. 29).

Obrázek 3: Statutární města České republiky

Zdroj: Kraj Vysočina (2020)

Sloučení či oddělení obce, města, městyse a městského obvodu či městské části lze provádět pouze na počátku kalendářního roku (Koudelka, 2019, s.103).

3.2 Orgány obecních zřízení

V této části práce budou charakterizovány orgány obce, městyse, města a statutárního města. Nejpodrobněji budou rozepsány orgány obce a jejich funkce. U městyse a města jsou

vyjmenovány pouze orgány bez bližší specifikace, a to z důvodu, že se řídí stejným zákonem jako obce a veškerý průběh je totožný. Statutární město je více specifikováno z důvodu jeho dalšího dělení.

3.2.1 Orgány obce

Základním orgánem obce je zastupitelstvo obce. U města se jedná o zastupitelstvo města a ve statutárním městě mluvíme o zastupitelstvu městského obvodu či městské části. Počet členů v zastupitelstvu je stanoven na základě počtu obyvatel v dané obci. Do 500 obyvatel se zastupitelstvo obce skládá z 5-15 členů, u obce s 500-3 000 obyvateli zastupitelstvo tvoří 7-15 členů, obce s počtem obyvatel v rozmezí 3 000-10 000 mají v zastupitelstvu 11-25 členů, od 10 000-50 000 obyvatel tvoří zastupitelstvo 15-35 členů, od 50 000-150 000 obyvatel je v zastupitelstvu 25-45 členů a nad 150 000 obyvatel je v zastupitelstvu 35-55 členů (Čmejrek, 2008, s. 36).

Obec má čtyři základní orgány. Nejvýznamnějším a nejvyšším občany přímo voleným je zastupitelstvo obce. Ze zvolených členů zastupitelstva je volena rada obce a starosta, který zastupuje obec (Koudelka, 2019, s. 292). Zastupitelstvo je voleno na 4 roky. Pravou rukou starosty je místostarosta. Oba musí být občany České republiky. V zastupitelstvu obce musí být účetní a tajemník obecního úřadu, kterého jmenuje starosta. Dále jsou vždy zřízeny finanční a kontrolní výbory, které jsou nejméně tříčlenné (Čmejrek, 2008, s. 39). Mezi další orgány obce spadá rada obce, obecní úřad, obecní policie a zvláštní orgány obce (Koudelka, 2019, s. 353).

Zastupitelstvo obce spravuje věci patřící do samostatné působnosti obce. Schvaluje program pro rozvoj obce, územní plán obce, schvaluje rozpočet obce a závěrečný účet obce, zřizuje peněžní fondy, zřizuje a ruší příspěvkové organizace a další. Zastupitelstvo má právo vydávat obecně závazné vyhlášky obce, vyhlašovat místní referendum, dále pak navrhuje změny v katastrálním území obce a stanovuje počet členů v radě. Zastupitelstvo obce se schází dle potřeby, zpravidla však jednou za kvartál, nejčastěji na obecním úřadě nebo na jiném místě v územním obvodu obce. Zasedání svolává a řídí starosta. Na zasedání musí být přítomna nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva. Zasedání zastupitelstva

je veřejné a musí být známo 7 dní před zasedáním. Kromě data zasedání musí být již jasné místo, čas a program. Tyto informace jsou zveřejněny na úřední desce obecního úřadu (Čmejrek, 2008, s. 36, 37).

3.2.2 Orgány městyse

Městys je spravován zastupitelstvem městyse. Mezi další orgány městyse patří rada městyse, starosta, úřad městyse a zvláštní orgány městyse (Koudelka, 2019, s. 33). Jmenování do zastupitelstva městyse probíhá stejným způsobem jako je tomu u obcí.

3.2.3 Orgány města

Zastupitelstvo města spravuje město a mezi jeho další orgány patří městský úřad, rada města, starosta a zvláštní orgány města (Koudelka, 2019, s. 33).

3.2.4 Orgány statutárního města

Statutární město je spravováno zastupitelstvem města a mezi jeho další se řadí rada města, primátor, magistrát a zvláštní orgány města. Každý městský obvod či městská část územně členěného statutárního města je spravována zastupitelstvem městského obvodu či městské části v čele se starostou a dalšími orgány městského obvodu nebo městské části, jako je úřad městského obvodu nebo městské části a zvláštní orgány městského obvodu či městské části (Koudelka, 2019, s. 451).

Orgánem obcí, městysů, měst, statutárních měst, městských obvodů či městských částí je také komise, které je svěřen výkon přenesené působnosti (Koudelka, 2019, s. 449). Při volbách do zastupitelstev se jednotlivé obce, městyse, města i statutární města řídí zákonem č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Tabulka 1: Orgány obecních zřízení

Zastupitelstvo obce	Rada obce	Starosta	Zvláštní orgány obce
Zastupitelstvo městyse	Rada městyse	Starosta	Zvláštní orgány městyse
Zastupitelstvo města	Rada města	Starosta	Zvláštní orgány města
Zastupitelstvo statutárního města	Rada statutárního města	Primátor	Zvláštní orgány statutárního města
Zastupitelstvo městské části/obvodu	Rada městské části/obvodu	Starosta	Zvláštní orgány městské části/obvodu

Zdroj: vlastní zpracování, MVCR (2020)

3.3 Občané obce

Občanem obce je jakákoli fyzická osoba, která má občanství České republiky a v obci má nahlášen trvalý pobyt. Občan, který dosáhl věku 18 let má právo volit a být zvolen do zastupitelstva za podmínek, které stanovuje zvláštní zákon. Dále může občan obce hlasovat v místním referendu, vyjadřovat se na veřejných zasedáních zastupitelstva za podmínek, že bude dodržovat jednací řád. Občan se může vyjadřovat k návrhu rozpočtu obce a k závěrečným účtům obce za uplynulý kalendářní rok, nahlížet do rozpočtu obce a další (Koudelka 2019, s. 90).

Dle věkové struktury, kterou uvádí Bernard (2011) žije ve venkovských oblastech větší podíl starších osob. Oproti tomu žije na venkově nižší podíl mladších dětí, které jsou z neúplných rodin.

3.4 Formy sídel

Tato kapitola se zabývá základní charakteristikou sídla a definuje rozdíly mezi venkovským a městským sídlem.

3.4.1 Sídl

Sídl je základní jednotka osídlení. Jedná se o důrazné ohraničení a rozdělení prostoru do obydlých útvarů. Za sídl je považováno každé obydlé místo, a to včetně přilehlých ploch, které jsou obyvateli využívány.

Wokoun spolu s kolegy (2011) ve své publikaci uvádí koncepci se střediskovou strukturou, která roztrídila sídla do stupňů, dle jejich funkcí ve struktuře osídlení. Sídla byla zařazena to následujících tří stupňů:

- a) středisková sídliště
 - I. stupně – střediska místního významu
 - II. stupně – střediska obvodního oblastního významu
 - III. stupně – střediska oblastního významu
- b) Ostatní sídla bez střediskového významu měla být rozdělena na sídliště
 - trvalého významu
 - dočasného významu
 - ostatní sídliště

(Wokoun & kol., 2011, s. 28)

V sídlech se shromažďuje obyvatelstvo a vykonává v nich činnost ekonomickou ale také další činnosti, které přispívají k reprodukci života společnosti. Sídla se od sebe liší druhovou, velikostní a funkční rozmanitostí. Různorodost sídel, která nyní existuje, je výsledkem dlouhého historického vývoje a odráží především rozdílný způsob života jejich obyvatel. Sídla se rozlišují na dvě základní kategorie, které tvoří venkovská sídla a městská sídla. Výsledkem spolupůsobení mnoha faktorů je podoba sídel, která je dělí do tří skupin dle vlivu:

- podmínek přírodního prostředí (klíma, půda, hydrologické poměry)
- socioekonomických podmínek (ekonomické a sociální faktory, činitele obecního charakteru)
- administrativního a politického uspořádání

(Wokoun & kol., 2011, s. 29)

3.4.2 Venkovská sídla

Venkovská sídla jsou zpravidla velikostně menší, vývojově starší a rychlost vývoje bývá pomalejší. Za venkovská sídla považujeme ta sídla, ve kterých se významný podíl obyvatelstva věnuje zemědělství. V této době jich již tolik není, protože dochází k dezurbanizaci, kdy se lidé stěhují z měst na venkov. Wokoun a kol. (2011) označují

za venkovská sídla všechny prostorově oddělené sídelní útvary mimo města. Lze tedy vesnice charakterizovat jako kompaktní venkovská sídla, která svým charakterem a velikostí zástavby, strukturou ploch a jejich funkčním využitím, skladbou a hustotou obyvatelstva nemají znaky města.

Dříve však měl venkov funkci zemědělskou, kdy se obyvatelé starali o svou úrodu a dobytek, protože to byl jediný zdroj obživy. Převládající zemědělská funkce se odrážela i na vnějším vzhledu sídel. Obytná plocha nebyla výrazně oddělena od hospodářství a zahrady sloužily převážně k pěstování potravy pro zvířata. V důsledku mobility některá venkovská sídla ztratila zemědělskou funkci a nahradily ji funkce obytné, obslužné či průmyslové. Z původních venkovských sídel také vymizel jejich původní přírodní charakter a venkovská sídla se už mnohdy podobají sídlům městským. Taková sídla, která přišla o funkci zemědělskou, se nazývají sídla přechodná.

3.4.2.1 Velikostní kategorie venkovských sídel

Podle počtu usedlostí se venkovská sídla dělí na tři velikostní kategorie.

1. Samota – jedná se o izolované obydlí, které je velmi vzdálené od ostatních obydlí. Prostor, který mezi nimi je, nesmí být vyplněn plochou příslušející k domu (zahrada). Musí být tvořen plochami pro hospodářské využití (pole, louky, pastva).
2. Víška – v dnešní době se víška vyskytuje na našem území velmi málo. Víška je považována za starší formu vsí. Vyznačuje se velmi nízkým počtem uskupení usedlostí. V České republice jsou za víšku považovaná venkovská sídla, která tvoří 4-5 usedlostí.
3. Vesnice – mimo usedlostí je ve vesnici i několik domů nezemědělského charakteru. Mezi nezemědělské domy se řadí škola, kostel, restaurace, obchod a například domy řemeslníků.

(Hudečková & kol., 2015)

3.4.3 Městská sídla

Městská sídla jsou zpravidla větší a mladší. Jedná se o sídla nezemědělského charakteru se specifickými znaky, kterými se liší od venkovských sídel především svými

funkcemi (Wokoun & kol., 2011, s. 39). Dynamické sídelní úvary jsou charakterizovány vnějšími a vnitřními znaky. Mezi vnější znaky města patří především soustředěný půdorys s vytvořeným zřetelným a uzavřeným jádrem. Dalším znakem je různorodá struktura zastavění, mezi které řadíme technickou infrastrukturu, dopravní tratě, parky, budovy s různými funkcemi, sportoviště a další. Ve městech také najdeme větší počet neobydlených budov a budov, které mají svou funkci. Zastavěné plochy dle funkce můžeme dělit například na obytné, průmyslové, obchodní, skladištní, dílenské a stavební. Nejpodstatnějším znakem města je vysoký stupeň koncentrace obyvatel, zaměstnanost dle odvětví, různorodost v hospodářských činnostech a městských funkcích. Zásadní funkce města, které se řadí do vnitřních znaků, je městotvorná a městoobslužná funkce.

Městotvorná funkce plní ekonomické činnosti, které jsou užitečné i pro vnější okolí města. Spadají sem činnosti, jejichž produkce má nadregionální význam. Jedná se například o průmyslovou výrobu, vybrané služby, kulturu, sport apod. Tyto činnosti mají významný vliv na vznik, fungování a rozvoj daného města (Hudečková & kol., 2015).

Městoobslužná funkce zahrnuje činnosti, které jsou užitečné a slouží především k uspokojování potřeb obyvatel města a jeho okolí. Může se jednat například o základní školství, obchody s potravinami či se spotřebním zbožím (Hudečková & kol., 2015).

Ve své publikaci Hudečková s kolegy (2015) uvádí kritéria, dle kterých se analyzují a třídí městská sídla. Jedná se o následující kritéria:

- velikost – rozdělení měst na malá, středně velká, velkoměsta a metropole,
- poloha – města mohou zaujímat lineární, šachovnicové, koncentrické a další půdorysy,
- vznik – rozlišuje města na spontánní a založená,
- vývoj – toto kritérium rozlišuje města dle rychlosti vývoje a jeho směru (rozvoj, stagnace, úpadek),
- funkce – rozlišení na základě převládajícího poslání města.

Základní rozdíly mezi venkovskými a městskými sídly přehledně charakterizuje Hudečková a kol. (2015).

Tabulka 2: Základní rozdíly mezi venkovskými a městskými sídly

Kritérium	Venkovská sídla	Městská sídla
Velikost	menší	větší
Osídlení	nízká hustota obyvatel	vysoká hustota obyvatel
Stáří	starší	mladší
Prostředí	pozitivní vztah k přírodě	separace od přírody
Vývoj	pomalejší	rychlejší a dynamičtější
Styl žití	převážně zemědělský rodinný dům se zahradou v osobním vlastnictví	převážně sídelní byty bez osobního vlastnictví
Funkce	spíše zemědělská	převážně nezemědělská
Stejnorodost/ rozdílnost	stejnorodost ve struktuře obyvatel, využití půdy a stylu života	rozdílnost ve struktuře obyvatel, využití půdy a stylu žití

Zdroj: vlastní zpracování, Hudečková & kol. (2015)

3.5 Venkov

V současné době neexistuje jedna jasně daná definice pro venkov. Faktem ale je že na venkově mají obyvatelé blíže k přírodě. Prostředí není nijak umělé, přetvořené nebo poznamenané moderní kulturou. Oproti městům a velkoměstům je na venkově aktivnější společenský život a kulturní aktivity jsou zaměřeny především k integritě komunit.

3.5.1 Vymezení venkova

Obecně se venkov vymezuje na základě počtu obyvatel, kteří žijí na území s hustotou zalidnění nižší než 150 obyvatel/km². Dle této definice jsou venkovské oblasti děleny do dvou úrovní. Jedná o úroveň lokální, kterou tvoří obce s hustotou zalidnění nižší než 150 obyvatel/km². Druhou úrovní je úroveň regionální, která vymezuje regiony na převážně venkovské, významně venkovské a výrazně městské (Hudečková & kol., 2015).

Bernard (2011) tvrdí, že na přesném vymezení rozlohy venkova se nelze shodnout. Neexistuje jednoznačné dělení venkova a města, které by jasně oddělovalo dva typy prostoru se specifickými sociálními charakteristikami a umožnila tak jednoduchou klasifikaci a rozdílnost.

V České republice je venkov a jeho rozvoj zakotven ve strategickém dokumentu Národní strategický plán rozvoje venkova České republiky a je realizován prostřednictvím programového dokumentu Program rozvoje venkova ČR 2014-2020. V národních

dokumentech je venkov vymezen na základě Národních strategických plánů rozvoje venkova České republiky, který vychází společně z legislativy EU a zákonů ČR.

Mezi tyto zákony patří:

- Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství
- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny
- Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách
- Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích
- Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích
- Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu
- Zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu

(CZSO, 2009)

3.5.2 Venkovské regiony

V převážně venkovských regionech žije více než 50 % obyvatel regionu ve venkovských obcích, významně venkovské regiony mají 15-50 % obyvatel žijících ve venkovských obcích a v regionu, který je označován za výrazně městský, žije ve venkovských obcích méně než 15 % obyvatel (CZSO, 2009).

Nejčastěji se venkovské oblasti vymezují na základě:

- hustoty zalidnění nebo počtu obyvatel,
- statutu obce,
- hustoty zástavby,
- podílu zastavěných a přírodních ploch k celkové rozloze obce,
- občanské vybavenosti obce a dostupnosti služeb (školství, zdravotnictví, pohostinství, kulturní a sportovní zařízení),
- dopravní dostupnosti,
- věkového složení,
- míry nezaměstnanosti a další.

(CZSO, 2009)

3.6 Život na venkově

Každá venkovská obec v České republice disponuje svým charakterem a stylem žití. Tyto rozdíly vyplývají nejen z kraje a lokality dané vesnice, ale také ze stylu života a charakteru jejich obyvatel. Život na venkově byl odjakživa spojen se zemědělskou činností v podobě obdělávání půdy, starání se o dobytek, klidným a monotónním stylem života. Dnes tomu tak již není. Zemědělství se věnuje velmi malé procento populace. Moderní doba přinesla mnoho možností, jak se lidé na venkově mohou živit.

Život na venkově je pro většinu obyvatel uspokojivý. Z výsledku výzkumu, který uvádí Majerová (2005) vyplývá, že život na venkově není tak finančně nákladný, nebezpečný a díky blízkosti přírody je také zdravějším prostředím. Život ve venkovských oblastech také obnáší určité negativní prvky. Mezi ně můžeme v první řadě zařadit nízké finanční příjmy, nízký počet pracovních míst v dané lokalitě, nižší úroveň vzdělání a špatná dopravní obslužnost. Tyto skutečnosti život obyvatel na venkově velmi ovlivňují.

Pro budoucí rozvoj venkova je důležitý objem migračních zisků a také jejich struktura. Pro venkov je žádoucí udržet a přitáhnout mladé, ekonomicky aktivní obyvatelstvo (Bernard, 2011, s. 140).

Tabulka 3: Výhody a nevýhody života na venkově

Výhody	Nevýhody
Bezpečné prostředí	Nižší finanční příjmy
Nižší náklady na žití	Nedostatek pracovních míst
Kvalitnější životní prostředí	Špatná dopravní obslužnost
Blízké vztahy mezi obyvateli	Mnohdy nízká úroveň vzdělání

Zdroj: vlastní zpracování

3.6.1 Společenský život

Společenský život spadá do oboru sociologie, která se zabývá studiem společenského života, života skupin a společností. Dle Majerové (2000) společenský život prochází neustálým procesem tvorby, budováním a obnovováním, které závisí na jednání a činech

lidí. Každou společnost tvoří 4 menší systémy. Jedná se o systémy ekonomiky, rodiny, politiky a kultury. Tyto menší systémy jako celek tvoří systém společnosti (Majerová, 2000). Pro přežití společnosti musí lidé uspokojovat také své základní potřeby, kterými jsou:

- vytváření a konzumace věcí a služeb,
- rození a výchova dětí,
- rozhodování, jak budou řešeny vzniklé problémy a stanovení pravidel pro jejich řešení,
- řešení nemateriální stránky života – volný čas, životní smysl, životní radovánky.

(Majerová, 2000)

Ve společnosti probíhají sociální procesy tzv. socializace, při které dochází k osvojování si sociálních norem a hodnot. Socializace začíná již v dětství a dle toho, jak a kde socializace probíhá si děti a lidé utvářejí své vlastní já. Na základě reakcí ostatních lidí ve společnosti se v průběhu života mění naše chování, které je ovlivňováno vnějšími vlivy ve všech fázích životního cyklu. Na základě socializace jedinec získá sociální pozici, sociální status a sociální roli ve společnosti (Giddens, 2013, s. 993).

Sociální pozice je tvořena vším, co nás ovlivňuje a posouvá dál. Může to být nejen vzdělání, zaměstnání či odborná praxe, ale také vhodný sňatek či politické konexe. Sociální pozice probíhá v horizontální a vertikální linii. Oproti horizontální linii, která je vysvětlena výše, je vertikální linie tvořena společenským žebříčkem, který klade důraz na kvalifikaci, moc, vliv a autoritu. Tyto prvky tvoří společenskou prestiž, která je odstupňována právě na společenském žebříčku (Majerová, 2000).

Každý jedinec je součástí několika skupin, které mají určitý sociální status. Zde se nejedná pouze o jedince, ale o celou skupinu, která má něco společného a odlišuje se od jiných sociálních skupin. Škála skupin je různorodá, může se jednat o malé sociální skupiny či rozsáhlé organizace. Sociální skupiny jsou od sebe odlišovány na základě sociálního statusu, který je spojen s charakteristickým stylem života, způsobem chování. Sociální status se může během života jedince měnit stejně tak, jako může změnit status sociální skupiny (Giddens, 2013, s. 994).

Sociální role je definována jako očekávané chování jedince, ke kterému dochází na základě sociálního postavení ve společnosti. Jedná se o funkční vzorce chování v určitých situacích. Člověk si sociální role osvojuje v rámci socializace. Samozřejmě si každý jedinec může v určité míře svou sociální roli vybrat či může být ve společnosti nositelem více rolí ve společnosti (Giddens, 2013, s. 994).

Tabulka 4: Znamky sociálního systému – rozdíly mezi venkovskými a městskými oblastmi

Znamky	Venkovské oblasti	Městské oblasti
Skupinová struktura	méně početná, jednodušší, neformální (primární skupiny)	početnější, složitější, spíše formální (sekundární skupiny)
Sociální status	vrozený a připsaný	získaný
Sociální role	nealternativní chování, obtížné zavádění nových rolí, výkon rolí je orientován pro danou společnost	alternativní, snadné zavádění nových rolí, výkon rolí je orientován pro vnější společnost
Sociální struktura	slabší	silnější
Sociální kontakty	přímé, osobní, lokálně omezené, neformální, intimní, trvalejší, příbuzenské a sousedské	rozprostřenější, nepřímé a neosobní, formální, povrchní, kratší

Zdroj: vlastní zpracování, Hudečková, Lošťák (1995)

3.6.2 Společenský život na venkově

Společenský život na venkově se významně liší od společenského života ve městě. V samotných venkovských obcích je společenský život různorodý. Důležitým faktorem zde je lokalita, která určuje značné rozdílnosti. Jak již bylo zmíněno, společnost tvoří skupiny, které mají určitý sociální status. Sociální status je určen charakteristickým stylem života v daném kraji. Za základy venkovského společenského života jsou považovány dobré a přátelské vztahy a mnohdy rodinné a příbuzenské vztahy mezi obyvateli obce. Po celý život je jedinec součástí určitých skupin, ve kterých zaujímá svou sociální pozici. V případě potřeby pomoci se ve venkovských obcích nemusí očekávat pomoc pouze od rodiny. Pomoc může přijít od kohokoli, který zaujímá místo ve stejné sociální skupině. Může se jednat například o blízké přátele nebo sousedy, se kterými si běžně vzájemně vypomáhají, setkávají se a povídají si. Dobré vztahy mezi obyvateli v dané obci posilují obec jako celek a dodávají jí status soudržnosti (Majerová, Herová, 2009).

Téměř v každé venkovské obci dochází k utužování přátelských vztahů, vzájemné nápomoci a setkávání se. Společenský život na venkově je mnohem pestřejší a osobnější. Významně dobrým a utuženým vztahům napomáhají pořádané společenské, sportovní a kulturní akce. Pokud obec pořádá a podporuje různé společenské aktivity, pomáhá tím také často i místním podnikům. Společenské a kulturní akce se obvykle konají v místních restauračních zařízeních, obecních sálech či v kulturních domech. V některých obcích se společenské akce konají v mateřských školách či na venkovních sportovištích. Rozvinutý a pestrý společenský život může pomoci k lepší socializaci a sounáležitosti obyvatelů v obci.

Starší generaci nejvíce osloví takové společenské akce, které se pořádají již několik let a ve venkovských obcích jsou považovány za tradice. Většinu těchto společenských akcí pořádá značné procento venkovských obcí v České republice. Mezi nejznámější a nejocenenější společenské akce spadají plesy, myslivecké bály a májová zábava.

Společenský život na venkově má stále svůj význam, ale postupem času, kdy máme více možností, se stal pouze doplňkovým. Nejvíce společenské dění ocení ti, kteří nedisponují osobním automobilem, protože veřejná doprava je mnohdy ve značné míře omezena (Bernard, 2011, s. 142). V případě, že dochází k zániku společenských akcí, mluvíme o geograficky podmíněné sociální exkluzi (Musil, Müller, 2006, s. 7).

Obyvatelé venkova musí často dojíždět do okolních měst kvůli zaměstnání, službám nebo trávení volného času, a jsou tak značnou část svého dne mimo obec. To může vést k rozpadu sociální skupiny v obci, protože obyvatelé obce navazují nové formální i neformální vztahy v jiných lokalitách. Díky tomu může dojít k rozpadu společenského dění v obci. Obyvatelé obcí velmi citlivě pociťují, zda společenský život vzkvétá nebo upadá a zda se ostatní obyvatelé obce do společenského dění zapojují (Bernard, 2011, s. 142).

3.6.3 Zvyky

Velký sociologický slovník (1996) definuje zvyky jako charakteristické prvky dané kultury, v našem případě dané lokality. Řada zvyků jsou ustálené vzorce chování, které si každý jedinec osvojuje po celý život v procesu socializace. Zvyky, které se vyskytují v každodenním životě, nemusí mít specifického sociálního nositele, jiné zvyky se naopak váží k určité roli v životě. V dané lokalitě jsou zvyky považovány za určité charakteristické

prvky dané skupiny (Velký sociologický slovník, 1996, s. 1452). Pokud se zvyky předávají po generace, tak mohou být považovány za tradice.

3.6.4 Tradice

Tradice jsou předávané vzorce chování a vyjadřují vazbu společnosti. Předávají se po generace od předchůdců následovníkům. Mechanismem předávání je právě již zmíněná socializace (Jandourek, 2007, s. 259).

Tradice má symbolickou funkci, která zpřítomňuje hodnoty, které jsou v dané kultuře významné. Tradiční jednání je dle Maxe Webra definované jako jednání, které se orientuje na dodržování určitých zvyklostí, které převládaly ve společnostech. Vzory tradičního jednání byly preferovány a považovány za nejspolehlivější. V moderní společnosti mají tradice spíše funkci symbolickou, kdy slouží především k ožívování a zpřítomňování hodnot, které jsou z různých důvodů významné i pro současnost (Velký sociologický slovník, 1996, s. 1326).

Slepička (1989) uvádí, že právě rysem venkovského obyvatelstva bylo vždy respektování a dodržování určitých tradic. V současné době dochází k prolínání starých a nových tradic. Nezáleží na stáří dané tradice, ale především jde o příležitost, kdy se lidé setkávají, sbližují, baví se a navazují nové vztahy.

Tradice jsou určitým způsobem děleny. Ze starších tradic se na venkově zachovaly poutě a posvícení, které jsou spojeny s náboženstvím. S přírodou a ročním obdobím jsou spojeny masopusty, otevírání studánek a stavění májů. Tradice, které mají základ v oslavě výsledků celoroční práce patří dožínky a nevyjasnitelný původ má tradice pálení čarodějnic. Mezi novodobé tradice patří vítání občánků, soutěže požárních sborů a oslavy 1. máje (Slepička, 1989, s. 317).

Mezi nejznámější tradice řadíme Velikonoce. Nejedná se pouze o tradiční Velikonoční pondělí, které mají lidé spojené s pomlázkou. Velikonoce jsou svátky, které trvají několik dní a mnoho obcí na venkově dodržuje určité zvyky, které mají s tímto svátkem spojené. Od Zeleného čtvrtka, Velkého pátku, Bílé soboty, Hodu Božího až po Velikonoční pondělí většina obcí dodržuje určité zvyky, které ovšem nemusí být ve všech obcích stejné. Značné rozdílnosti ve zvycích jsou také u oslav 1. máje. Zatímco některé obce pořádají oslavy v krojích, jiné například roznáší malé májky k domům, ve kterých žijí svobodné ženy.

3.6.5 Spolky

Spolek je zakotven v občanském zákoníku a je součástí Zákona č. 89/2012 Sb. s účinností od 1. 1. 2014. Je definován v oddílu 2 od § 214 do § 302. Spolek může být založen nejméně 3 osobami, které mají společný zájem, jako samosprávný a dobrovolný svazek členů. V názvu každého spolku musí být „spolek“ nebo „zapsaný spolek“ nebo zkratka „z. s.“

Hlavní činností spolku musí být uspokojování a ochrana zájmů, kterými se daný spolek zaobírá, a je důvodem k jeho založení. Hlavní činností spolku nemůže být podnikání nebo jiná výdělečná činnost. Získaný zisk, který spolek obdrží ze své činnosti, musí být dále použit pouze pro spolkovou činnost či činnost správy spolku (Zákony pro lidi, 2020).

Venkovské obce nemají takové možnosti zábavy, sportu a kultury jako města, proto je na venkově hojný a obyvateli oblíbený spolkový život. Mezi nejznámější a nejrozšířenější spolky řadíme dobrovolné hasiče, myslivce, sportovní spolky, taneční spolky, divadelní a další (Majerová, Herová, 2009). Členové spolků se aktivně zapojují do pořádání společenských akcí a plní poslání spolků. Většinou se nejaktivněji zapojují a organizují místní slavnosti dobrovolní hasiči. Jeho vedení udržuje většinou velmi úzký vztah se samosprávou dané obce (Bernard, 2011, s. 141).

3.6.5.1 Založení a vznik spolku

Spolek může být založen za předpokladu, že se jeho zakladatelé shodnou na obsahu stanov. Tyto stanovy musí být v úplném znění uloženy v sídle daného spolku.

Stanovy obsahují:

- název a sídlo spolku,
- účel spolku,
- práva a povinnosti členů,
- určení statutárního orgánu.

(Zákony pro lidi, 2020)

Dnem zápisu do veřejného rejstříku spolek vzniká. Návrh pro zápis do veřejného rejstříku podávají zakladatelé. Po vzniku spolku může být přijat nový člen, který projevuje vůli být zavázán danými stanovami. Pro zánik členství ve spolku je možné vystoupit nebo být vyloučen. Důvodem vyloučení může být porušení povinností člena spolku v případě, že člen nezaplatil členský příspěvek ani po přijatých výzvách o zaplacení (Zákony pro lidi, 2021).

4 Vlastní práce

V této praktické části diplomové práce je charakterizována vybraná obec Svinaře. Její geografické umístění a územněsprávní začlenění, části obce, obecní rada, historie a pamětihodnosti. Následně jsou v této části charakterizovány společenské události a místní spolky. Ve druhé polovině této praktické práce jsou dále zpracovány výsledky z dotazníkového šetření, provedena jejich interpretace a potvrzení či vyvrácení stanovených hypotéz. V závěru této části jsou navržena doporučení, která by mohla pomoci ke zlepšení společenského života a účasti na společenském dění v obci.

4.1 Geografické umístění a územněsprávní začlenění obce

Obec Svinaře se nachází 25 km jihozápadně od centra Prahy a 13 km jihovýchodně od Berouna, pod který okreskově spadá. Obec není od hlavního města příliš vzdálená, tudíž její hranice leží ve Středočeském kraji.

4.1.1 Středočeský kraj

Obrázek 4: Znak Středočeského kraje

Zdroj: Oficiální webové stránky Středočeského kraje

Středočeský kraj ležící ve středních Čechách je rozlohou i počtem obyvatel největším českým krajem. Narozdíl od ostatních krajů nemá své sídlo umístěno na vlastním území, ale v Praze, v hlavním městě České republiky. Sousedí téměř se všemi kraji v republice, vyjma Karlovarského kraje a krajů moravských. Území Středočeského kraje se dělí na

12 okresů, 26 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a 10 okresních měst. Jedním z nich je také okresní město Beroun, který je svou rozlohou druhým nejmenším okresním městem Středočeského kraje. Pod okresní město Beroun spadá celkem 85 obcí, mezi kterými se nachází již zmíněná obec Svinaře.

Obrázek 5: Správní obvod Středočeského kraje

Zdroj: Oficiální webové stránky Středočeského kraje

Obrázek 6: Okresní města Středočeského kraje

Zdroj: Oficiální webové stránky Středočeského kraje

Celková rozloha Středočeského kraje je 928 km² a zabírá skoro 14 % území České republiky. Dle Českého statistického úřadu bylo v roce 2019 na území kraje celkem

1 144 obcí. Největší počet obcí byl shledán v okresech Mladá Boleslav a Příbram s celkem 120 obcemi. Naopak nejmenší počet obcí bylo v okrese Mělník, a to pouze 69. Charakteristickým znakem kraje je vysoké zastoupení obcí s počtem obyvatel do 2 000, ve kterých žije celkem 40,7 % celkového počtu obyvatel České republiky. Mezi čtyři největší města Středočeského kraje patří Příbram, Mladá Boleslav, Benešov a Kutná Hora.

Ke 31. 12. 2020 žilo v kraji celkem 1 397 997 obyvatel, a byl tak nejlidnatějším krajem v České republice. Okres Praha-východ je nejvíce lidnatým okresem kraje se 185 178 obyvateli. Naopak nejméně lidnatým okresem je Rakovník s 55 562 obyvateli.

4.1.2 Město Beroun

Beroun leží na soutoku řek Berounky a Litavky přibližně 30 kilometrů jihozápadně od centra Prahy. Svým strategickým umístěním je Beroun spojnici mezi Prahou a Plzní. Leží v kopcovité krajině na rozmezí chráněných krajinných oblastí Křivoklátska a Českého krasu s rozlohou 31,25 km². K roku 2021 je počet obyvatel Berouna 19 988 obyvatel.

Obrázek 7: Znak Berouna

Zdroj: Oficiální webové stránky města Beroun

Město Beroun bylo dříve okresním městem, ale nyní je jedním ze správních obvodů Středočeského kraje obce s rozšířenou působností a pověřeným obecním úřadem. Okres Beroun stále existuje a skládá se z celkem 85 obcí, mezi které například patří Beroun, Zdice a Karlštejn. Beroun svou pozici v okrese Beroun zaujímá v severovýchodní polovině. Město Beroun je složeno ze čtyř katastrálních území a sedmi místních částí:

Obrázek 8: Beroun – katastrální území a místní části

- Beroun
 - Beroun-Centrum
 - Beroun-Město
 - Beroun-Zavadilka
 - Beroun-Závodí
- Hostim u Berouna
 - Beroun-Hostim
- Jarov u Berouna
 - Beroun-Jarov
- Zdejcina
 - Beroun-Zdejcina

Zdroj: Jan Dudík (2014)

Centrum Berouna se pyšní městskými hradbami s cimbuřím, branami a kostelem svatého Jakuba. Za jeho obnovu a péči byl Beroun oceněn titulem Historické město 2009. Samotnému centru města dominuje Husovo náměstí, Pražská a Plzeňská brána. Najdeme tu také zachovalé domy s kamennými klenutými sklepy, s renesančními prvky a barokními štíty. Historicky nejstarším a architektonicky nejcenějším je Jenštejnský dům, ve kterém je umístěno Muzeum Českého krasu.

Nedaleko Husova náměstí je v centru Berouna tzv. Městská hora s rozhlednou a medvědy, kteří jsou známí v celé republice. Jak již bylo zmíněno, Beroun je vstupní branou do chráněné krajinné oblasti Český kras a Křivoklátsko. Ze všech stran je město obklopeno krásnou přírodou, kopci a lesy. Je ideálním místem pro milovníky přírody, turistiky a cyklistiky. Nachází se zde řada značených turistických stezek, které vedou například na Karlštejn, do Koněprus či na vyhlídku svatého Jana pod Skalou.

Společenský a kulturní život je velice pestrý. Na jaře a na podzim jsou zde pořádány oblíbené a známé Hrnčířské trhy, v zimě pak Vánoční trh. Každý rok na podzim ve městě probíhá Mezinárodní hudební festival Talichův Beroun. Pro občany jsou také pořádány výstavy, vernisáže, besedy, koncerty, projekce filmů a workshopy pro děti.

4.2 Charakteristika obce Svinaře

Svinaře se nacházejí na mírném severním svahu Brdského pohoří ve Středočeském kraji spadající pod obec s rozšířenou působností města Beroun. Se svou katastrální výměrou 7,48 km² patří mezi menší obce v okrese. Katastrální území Svinař se skládá ze tří částí. Jedná se o Halouny, Lhotku a Svinaře. K roku 2021 je v obci 838 obyvatel. Nejbližším městem jsou pro Svinaře Řevnice, vzdálené přibližně 5,5 km.

Obrázek 9: znak obce Svinaře

Zdroj: Oficiální webové stránky obce Svinaře

Svinaře jsou turisticky velmi oblíbené zejména díky nedalekým Brdským lesům nebo Českému krasu. V blízkosti se nachází známý český hrad Karlštejn, lom Velká a Malá Amerika a Homolák, dále pak Koněpruské jeskyně či vyhlídky Tetín a Svatý Jan pod Skalou.

Obrázek 10: Poloha obce Svinaře

Zdroj: wikimedia.org (2008)

4.2.1 Historie obce

První písemná zmínka o obci pochází z roku 1088. V zakládací listině Vyšehradského kostela je tohoto roku zapsáno celkem 80 osad, mezi nimiž je jedno popluží se Svinařem Uzdíkem. Manželka krále Přemysla Otakara II. v roce 1271 dala klášteru křížovníků s červenou hvězdou vesnice na Podbrdsku: Suchomasty, Drahlovice, Všeradice, Chodouň, Radouš, Vižinu a Svinaře. Lze usoudit, že na základě těchto údajů a dalších souvislostí je jasné, že tedy většina nynějších osad již v jedenáctém století existovala. Z katastrů obcí Liteň, Korno, Všeradice a Svinaře vyplývá, že již před tisíciletím v těchto obcích byla lidská sídliště. Důkazem toho jsou také archeologické nálezy.

Přibližně v roce 1715 bylo ve Svinařích celkem 78 obyvatel a o 55 let později, tj. v roce 1770, měly Svinaře již 258 obyvatel. Na přelomu roku 1990 a 1991 bylo ve Svinařích 433 obyvatel. Z těchto údajů lze vyčíst, že rozvoj obce byl již před stoletím prosperující. V roce 1910 byla v obci zřízena pošta a žilo tu celkem 417 obyvatel v celkem 60 sídlech s číslem popisným. Svinaře mají svou školu od roku 1816 a mezi lety 1882-1885 došlo k její renovaci. Nová škola nabídla občanům obce podmínky pro rozvoj společenského života.

K roku 1918 zde žilo 395 obyvatel v 62 domech. Do tohoto roku vzniklo v obci přes 10 různých spolků.

Oficiálně obec Svinaře vznikla nabytím účinnosti zákona ČNR č. 367/1990 Sb., o obcích, dne 24. 11. 1990, jako územně samosprávná jednotka s právní subjektivitou prostřednictvím voleb do obecního zastupitelstva. Svoje funkce obec vykonává dle zákona č. 128/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

4.2.1.1 Historie obce dle zápisů v obecních kronikách

Mnoho desítek let je historie obce Svinaře zaznamenána v obecních kronikách, které byly odkoupené obecním úřadem od autorů, tzv. kronikářů. První archivní dokumenty pochází z roku 1882 a jsou součástí historického svazku až do roku 1979, kdy se stal prvním oficiálním kronikářem pan Josef Kozák, který zaznamenával dění v obci až do roku 1998. Od roku 1999 byla pověřena vedením kroniky Jana Kozáková. Jedná se tedy o rodinnou tradici v rodě Kozáků. V obecní knihovně jsou nyní 4 svazky obecních kronik, které jsou obsahují zápisy od roku 1882 do roku 2000. Kroniky po roce 2000 zatím nejsou

v pevné vazbě a originální zápisy jsou archivovány na obecním úřadě. Protože se jedná o originální zápisy, nejsou volně přístupné obyvatelům obce.

Struktura kronik je velmi obdobná. Zápisy jsou prováděny ročně a nejprve je vždy popsáno počasí v jednotlivých měsících a s tím spojená a často zmiňovaná kvalita úrody místních zemědělců. Velkou část v ročním zápisu zaujímá kultura. Jedná se o výčet a krátký popis společenských akcí, jejich data, času konání a místa. Nejčastějšími konanými akcemi jsou taneční zábavy, oslavy MDŽ, Mezinárodní den dětí, zábavné odpoledne, Velikonoce, Včelaři, řehtačka, Máje, pálení čarodějnic, fotbalové turnaje, zahrádkáři, Tři králové a Mikuláš. Dále jsou v kronice zápisy o zemědělství a celkovém rostlinstvu, obyvatelstvu, politickém a veřejném životě.

Poslední zápis v roce 2000 je oproti předchozím rokům obsáhlejší. Tradičně je zápis odstartován popisem počasí v jednotlivých měsících. Následují krátké zápisy o zasedání zastupitelstva včetně data jejich konání a probíraném tématu, výčtu nákladů a výdajů obecního úřadu. Další část je věnována obyvatelstvu, ve které jsou zápisy o jubilejních narozeninách, počtu obyvatel, nově narozených i zemřelých. Součástí zápisu jsou také služby v obci, jejich výčet a případné změny, které se daný rok uskutečnily. V roce 2000 proběhly krajské volby, jejichž výsledky a průběh jsou zde také stručně zaznamenány.

Po této informační části týkající se především dění v obci, následuje kapitola nesoucí název „Kultura a sport“, ve které jsou popsány již výše zmíněné akce, obohacené o pouťovou a posvícenskou taneční zábavu a hodiny posilovacího aerobiku. Další zápis je věnován mateřské škole, která je ve Svinařích dodnes. Jsou zde popsány všechny její konané akce, významné návštěvy, úpravy a opravy budovy a dětského hřiště, výdaje a sponzoři. Poslední kapitola týkající se obce nese název „Různé“. V této kapitole jsou zaznamenány krádeže a výtržnictví, například nalezení zastřeleného jelena a březí laně, či vykradení obecního úřadu Svinaře. Mimo tyto zločiny je v kronice zmínka o brigádách týkajících se především úklidu obce a jejího okolí. Velmi úsměvná je zmínka o zavedení internetového připojení v obci s názvem „Internet ovládl svět“. Posledním zápisem v této kapitole jsou ceny jízdenek na vlak a autobus. Závěrečná část zápisu z roku 2000 patří zajímavostem z okolí, například oslavy 50. výročí objevení Koněpruských jeskyní, Karlštejnské vinobraní, Medvědi v Berouně a Berounské trhy.

4.2.2 Pamětihodnosti a krajina v okolí

Ačkoli Svinaře patří mezi menší obce Středočeského kraje, nachází se zde dvě pro obec významné pamětihodnosti, které je potřeba zmínit. Největší dominantou obce je Zámek Svinaře, který nechal vybudovat Antonín Maschek z Maasburgu již v roce 1766. Již v této době měl zámek svou zahradu s parkem. Podoba zámku, který nechal vybudovat zmíněný Antonín Maschek z Maasburgu, se nezměnila až do 19. století. Zámek měl celkem 10 majitelů, kteří na zámku prováděli určité stavební úpravy.

V roce 1950 se zámek po provedení přídělů dostal do vlastnictví Cementárnám v Berouně. To byla pro Zámek Svinaře nejsmutnější etapa jeho existence. Cementárny předělaly zámeckou budovu na byty a hospodářský dvůr zámku byl využíván družstvem k zemědělské výrobě. Tehdejší vlastníci zámku neinvestovali žádné finance do údržby a oprav, a tak začal objekt postupně chátrat. I přesto se stal Zámek Svinaře v roce 1965 kulturní památkou České republiky. Okolo roku 1990 došlo k převodu vlastnictví na soukromou společnost Reality s.r.o. Také tento majitel neinvestoval do zámku žádné finance, a tak chátrání stále pokračovalo. Díky tomu se Zámek Svinaře dostal na seznam ohrožených památek, u kterých se již nedoufalo v jejich obnovu a záchranu. To vše se ale změnilo v roce 2003, kdy zámek odkoupil pan Jiří Nosek, jehož rod ve Svinařích žije od roku 1635 a je zde již 11 generací z rodu Nosků. Záměrem Jiřího Noska bylo zámek zrekonstruovat a obnovit tak tradice. Nyní je Zámek Svinaře po částečné rekonstrukci, která stále probíhá. Je částečně přístupný pro veřejnost. Jeho návštěvnost byla zvýšena nejen samotnou rekonstrukcí, ale také došlo k revitalizaci zámecké zahrady, o kterou je zájem především za účelem uzavření sňatku či pořádání jiných akcí.

Druhá pamětihodnost Svinař byla postavena v roce 1901. Jedná se o kapli sv. Václava ve Svinařích, vybudována Antonínem Fischerem z Litně jako náhrada za kapli sv. Kříže v zámku Svinaře, která byla z důvodu požáru téhož roku zrušena. Dne 28. září 1901 na sv. Václava byla kaple vysvěcena. Od 28. května 1902 bylo dovoleno v kapli udržovat a obnovovat svátost oltářní.

Na území obce se nachází Svinařský potok a Halounský potok, dále rybník Žába a Nádynek, které patří mezi největší rybníky v obci. Svinařský potok přitéká do obce až od

Všeradic. Halounský potok pramení v lese pod Rochoty a teče přes Halouny a Svinaře. Poté se vlévá do potoka Svinařského. Tyto potoky nejsou nijak regulovány a tečou si svým stále stejným korytem, které je lemováno stromy. Ve Svinařích je také studánka, jejíž potůček protéká celou obcí a vtéká do Halounského potoka. Tento potůček byl kdysi zregulován, protože v období dešťů páchal škody na zahradách a místních komunikacích. Obec má dalších 6 menších rybníků, ale ty jsou v soukromém vlastnictví.

4.2.3 Orgány obce

Obec Svinaře spravuje své záležitosti v samostatné působnosti, státní správu vykonává v rozsahu stanovem zákony v přenesené působnosti. Řídí se zákony, právními předpisy vydávanými na základě zákonů, usneseními vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů.

Nejvyšším orgánem obce je 7členné zastupitelstvo obce, které rozhoduje ve věcech náležejících do samostatné působnosti obce. Funkční období zastupitelstva je čtyřleté, a to je voleno přímou volbou občanů obce.

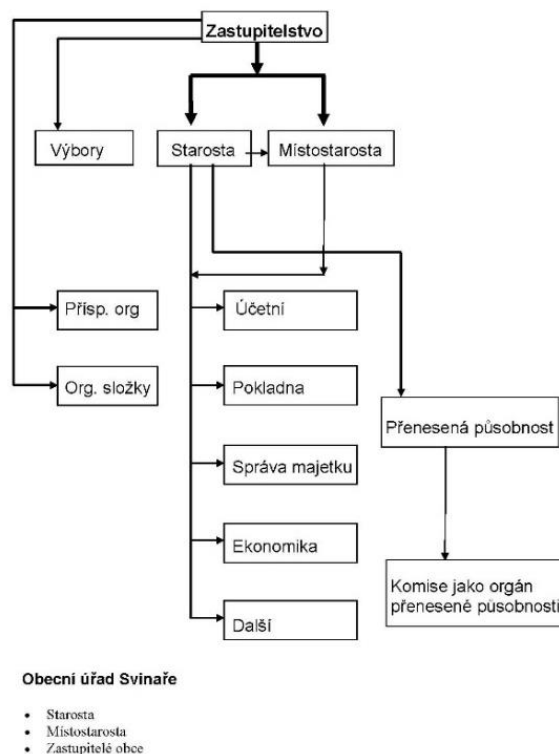
Navenek obec zastupuje starosta obce. Výkonným orgánem obce je obecní úřad, který je tvořen starostou, místostarostou a zaměstnanci.

Důležitým městem pro občany obce je Beroun. Nachází se zde úřady, kam si občané musí jezdit vyřizovat veškeré osobní záležitosti. Beroun je pro občany Svinař obcí s rozšířenou působností, pověřeným obecním úřadem, dále pak pracovištěm finančního úřadu a je zde i katastrální pracoviště. Matriční úřad se pro občany nachází v nedaleké obci Liteň.

4.2.3.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce tvoří starosta Vladimír Roztočil, který je starostou již od roku 1994 a místostarosta Martin Hrubý, který svou funkci vykonává od roku 2006. Součástí zastupitelstva obce jsou také podřízené organizační složky, kterými jsou finanční výbor zastupitelstva, kontrolní výbor zastupitelstva, stavební výbor, výbor na ochranu veřejného pořádku a výbor školský, kulturní a sociální. Celkové složení zastupitelstva obce je vyobrazeno níže, viz Obrázek 11.

Obrázek 11: Organizační schéma zastupitelstva obce Svinaře

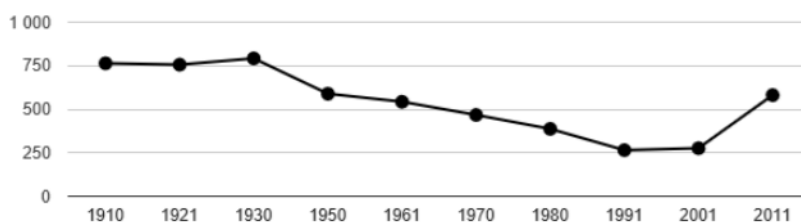

Zdroj: Oficiální webové stránky obce Svinaře

4.2.4 Demografický vývoj

Po roce 1930 se počet obyvatel v obci začal velmi snižovat. Důvodem byla tzv. urbanizace, kdy se obyvatelé začali stěhovat do větších měst především za práci. V Obrázku 12 níže můžeme vidět vývoj počtu obyvatel od roku 1910 do roku 2011.

Obrázek 12: Vývoj počtu obyvatel 1910-2011

Zdroj: Program rozvoje obce Svinaře (2020)

Počátkem 21. století se začal počet obyvatel opět zvyšovat. V posledním desetiletí se hustota zástavby v obci stále více zvyšuje a dochází k nárůstu počtu obyvatel. Vývoj počtu obyvatel je vyobrazen v Tabulce 5, která slouží pro přehlednější vyobrazení změn týkajících se počtu obyvatel v obci.

Tabulka 5: Vývoj počtu obyvatelstva

Počet obyvatel k 1.1.	Muži do 15 let	Muži nad 15 let	Ženy do 15 let	Ženy nad 15 let	Celkem	Změna
2009	35	183	46	184	448	
2010	43	192	52	201	448	0
2011	45	201	54	209	509	+ 61
2012	53	216	61	226	556	+ 47
2013	61	224	61	230	576	+ 20
2014	61	236	59	239	595	+ 19
2015	70	251	67	262	650	+ 55
2016	76	263	75	271	685	+ 35
2017	77	262	75	269	683	- 2
2018	86	279	87	282	734	+ 51
2019	89	282	89	295	755	+ 21
2020	94	293	94	305	786	+ 31
2021	97	303	103	308	811	+ 25

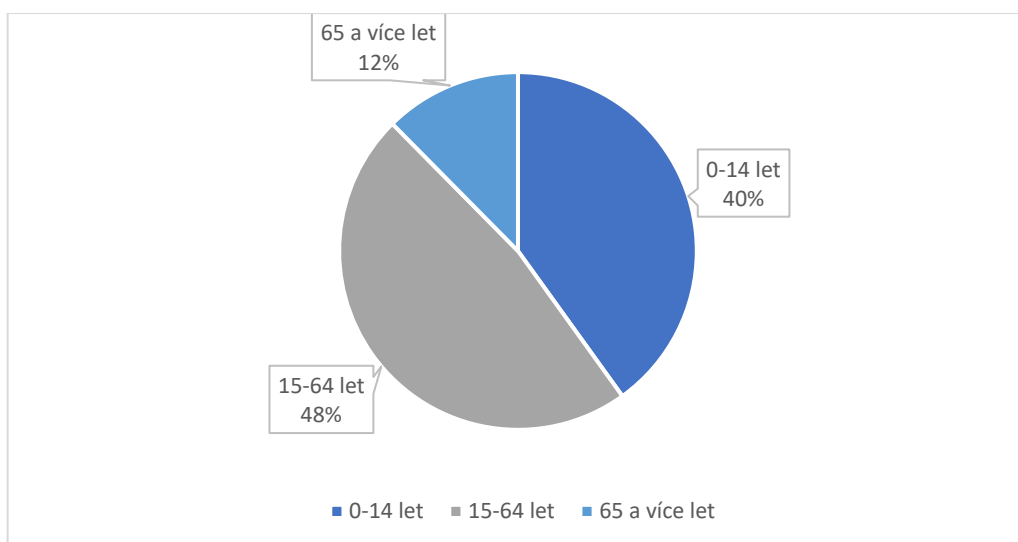
Zdroj: vlastní zpracování, Ministerstvo vnitra České republiky

Z tabulky výše je zřejmé, že k nejvyššímu nárůstu došlo v roce 2011. V tomto roce došlo k výstavbě rodinných domů celkem ve dvou nově vybudovaných ulicích. Další výrazný nárůst počtu obyvatel byl v roce 2015, kdy došlo v předchozích letech k prodeji pozemků, a tedy výstavbě nových domů. Zajímavým faktem je, že za poslední tři roky došlo k výstavbě celkem 4 nových ulic a přibližně 20 rodinných domů, ale přírůstek obyvatelstva v těchto letech není příliš významný, můžeme se tedy domnívat, že si nově přistěhovalí nezměnili trvalý pobyt.

V tabulce je také zřejmý významný nárůst počtu dětí do 15 let, což naznačuje, že nově přistěhovalí obyvatelé jsou spíše mladí lidé, kteří tvoří svou rodinu. Dalším důvodem souvisejícím se zvýšeným počtem dětí do 15 let může být zvýšená porodnost v důsledku pandemie covid-19. Rozložení obyvatelstva dle pohlaví je téměř vyrovnané.

Největší skupinu obyvatelstva v obci tvoří občané, kteří jsou považováni za občany aktivní a produktivního věku. Do této skupiny spadají všichni obyvatelé ve věku 15-64 let. Mezi základní charakteristiku této skupiny patří především to, že jsou tito občané práceschopní. Nejmenší zastoupení v obci mají senioři ve věku 65 a více let.

Graf 1: Věkové složení obyvatelstva v obci Svinaře v roce 2020

Zdroj: vlastní zpracování, Český statistický úřad (2020)

4.3 Společenský život v obci Svinaře

Společenský život v obci se za poslední dva roky velice omezil z důvodu pandemie covid-19. Kvůli všem nařízením vlády a opatřením byla obec nucena téměř všechny společenské akce zrušit. Během této doby přibýly v obci desítky nových obyvatelů, kteří se kvůli absenci společenských akcí nemohou začlenit do společnosti. Obyvatelé obce doufají, že se společenský život se všemi tradicemi opět obnoví, a díky tomu dojde k integraci nově přistěhovalých mezi původní obyvatele Svinař. Svou činnost nemohou plnohodnotně provozovat ani spolky, které se ve Svinařích nachází.

V této práci se budeme zabývat aktivitami spolků, tradicemi, zvyky a celkově společenským životem, který byl v obci před nástupem celosvětové pandemie.

4.3.1 Spolky

Ve Svinařích je celkem 5 spolků, jejichž členové jsou nejen občany Svinař, ale také Haloun a Lhotky, které spadají pod katastrální území Svinař.

4.3.1.1 Mopedáci Svinaře

Za zakladatele se považuje Michal Skála, který založení tohoto spolku inicioval. Jedná se o již nevidovaný spolek, který byl založen v roce 1999 za účelem sdružení občanů se stejným zájmem o mopedy a vyjížďky na nich. Organizační struktura spolku je poměrně jednoduchá a skládá se z předsedy a výboru. Pravidelně jsou pořádány také členské schůze, na kterých jsou projednávány především akce, které tento spolek pořádá. Nyní má spolek 34 členů a věkový průměr je 60 let.

Mopedáci Svinaře pravidelně pořádají závody mopedů zn. Stadion. Jedná se o svinařský trojúhelník, spanilou jízdu a 38 zatáček S.H.V. Na tyto akce přijíždějí do obce i Mopedáci z přilehlých i dalekých obcí.

4.3.1.2 Sokol Svinaře

V roce 2010 došlo k celkové revitalizaci sportovního areálu TJ Sokol Svinaře. Na odstraňování původního sportovního areálu se podíleli především obecní dobrovolníci a místní Sokolové. Projekt byl spolufinancován Evropskou unií z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a finanční podpora přišla také od spoluobčanů.

Cílem revitalizace byla podpora sportovních aktivit v obci, vybudování dalšího místa na společenské akce a především vybudování zázemí pro místní Sokoly. Součástí sportovního areálu je také prostor, kde se mohou sportovci a občané občerstvit. K dispozici jsou dvě hřiště, jedno antukové sloužící primárně na hraní tenisu a jedno víceúčelové.

V klubu se mimo sportovních akcí a turnajů pravidelně pořádají společenské akce, kterými jsou odpolední setkávání seniorů a předvánoční porovnávání bramborových salátů,

tzv. sallating. Jsou zde také pořádány koncerty a besedy se známými herci, zpěváky, moderátory, tzv. Křeslo pro hosta.

TJ Sokol Svinaře má celkem 11 členů. Starostou Sokola Svinaře je Petr Procházka a jednatelem Martin Hrubý, zároveň místostarosta obce. Pan Procházka s panem Hrubým se starají nejen o sportovní areál, ale také zajišťují komunikaci se sportovci, kteří si chtějí sportovní areál pronajmout.

TJ Sokol Svinaře má také vlastní facebookové stránky, na kterých jsou zveřejňovány informace o konání sportovních a společenských akcí. Návštěvníci si na stránkách také mohou prohlédnout fotografie z těchto událostí. Velmi často je TJ Sokol Svinaře pořadatelem společenských akcí. Jeho členové se aktivně zapojují a pomáhají s organizací.

4.3.1.3 Klub obyvatel a přátel Lhotky

Vznik klubu se datuje k roku 2011, ale aktivně je spolek provozován až od roku 2018, kdy se stala předsedkyní paní Ema Burgetová. Sídlo spolku je na adrese Lipová 14, Lhotka 267 28. Jak již bylo zmíněno, Lhotka spadá pod katastrální území Svinař, ale obyvatelé Lhotky se svinařských společenských akcí spíše neúčastní.

Cílem spolku je především vzájemná pomoc a podpora společenských vztahů, všeobecné informování o dění v obci. Dále pak podpora společenského života za účelem rozvíjet kulturní aktivity.

Spolek má své vlastní webové stránky, které spravuje již zmíněná předsedkyně. Informuje občany o nacházejících společenských událostech v obci. Zajišťuje obci kulturní vyžití v podobě divadelních představení, koncertů a besed.

4.3.1.4 Sbor dobrovolných hasičů Svinaře

Sbor dobrovolných hasičů má v obci nejvíce členů a zastoupení několika věkových kategorií. SDH Svinaře vznikl již v roce 1895. V letech 2011-2012 došlo k omlazení sboru přijetím nových členů, díky tomu se SHD Svinaře začal zapojovat do aktivit a snažil se vyrovnat okolním sborům. K nejvyššímu nárůstu činností došlo v roce 2013, kdy se do SDH Svinaře přidaly také ženy a založily tak ženské družstvo. K roku 2020 je ve sboru celkem 47 členů, z toho 18 žen. Sbor je rozdělen do dvou kategorií na muže a ženy. Tyto kategorie soutěží se stejnými kategoriemi na hasičských okreskových soutěžích. Obě družstva

si v okreskových soutěžích vedou velmi dobře, ale ženy se pravidelně umísťují na předních místech v disciplínách požárního sportu.

Předsedou výboru je pan Zdeněk Salavec, který má na starosti chod SDH Svinaře, vozidlo a všechno příslušenství, které je potřeba k vykonávání činnosti.

Během sezóny se členové schází u rybníka Žába nebo Nádynek a trénují útok, přeskoky, hrazdy na okresní soutěže, mají povinné školení a také jsou nápomocni při přípravě a organizaci společenských akcí v obci.

4.3.1.5 Základní organizace Českého zahrádkářského svazu

Tento spolek vznikl již v roce 1992 zapsáním do obchodního rejstříku. Organizace spadá spíše pod Lhotku, protože ji provozují občané Bílého Kamene v chatové oblasti. Sídlo organizace je ale zapsáno na adrese obecního úřadu Svinaře. Předsedou tohoto svazu je Ladislav Starý, který byl do této funkce jmenován již v roce 2014.

Český zahrádkářský svaz je pro všechny občany, kteří jsou příznivci zahrad, milovníky ovoce, zeleniny a pěstování všech druhů rostlin. Účelem vzniku svazu bylo stmelit obyvatele se stejnou zálibou a chutí pomáhat a zvelebovat floru obce. Členové svazu dobrovolně upravují zeleň, hnojí ji, čistí přírodu od odpadků a navrhují podněty, co je potřeba zlepšit, opravit či upravit. Pravidelně jsou pořádána jednání se zastupitelstvem Svinař, kde se jedná o nadcházejících akcích a jejich financování.

4.3.2 Tradice a zvyky

Společenský život v obci byl vždy velmi pestrý. Pravidelně se po celý rok pořádají nejrůznější akce a tradice. Každá obec v republice organizuje zažitě tradice odlišně v závislosti na lokalitě, kultuře a dalších okolnostech. Často si každá obec určitou tradici či zvyklost přizpůsobí tak, aby to vyhovovalo občanům obce.

Ve Svinařích se pořádají nejrůznější společenské akce a již zažitě tradice. Každá společenská akce vyžaduje určité množství času na přípravu, organizaci a při nejlepším již určité zkušenosti s přípravou dané společenské akce či tradice. S přípravou pomáhají nejen občané obce, ale hlavně místní spolky, především členové TJ Sokol Svinaře a SDH Svinaře, ale také zastupitelstvo obce. Svinaře dbají na udržování určitých tradic

a společenských akcí, a to především proto, aby se občané společně sešli a užili si společný volný čas. Důležitým aspektem udržování určitých tradice je také předávat je dalším generacím a připomínat si společnou soudržnost obce. Pořádají se nejrůznější společenské akce a tradice. V závislosti na typu konané akce je můžeme rozdělit na typicky dětské, akce pro dospělé a akce pro starší generace. Nejoblíbenější tradice a společenské akce občanů Svinař lze poznat dle počtu zúčastněných. Níže je výčet všech oblíbených akcí.

4.3.2.1 Masopust

Tato tradice má hned několik významů. Někdo považuje Masopust za třídní svátek, který se slaví na konci masopustního období. Jiní si ho zas představují jako slavnostní období mezi Vánoce a postní dobou. V tomto případě je jeho počátek vždy pevně daný a udává ho svátek Tří králů, tedy 6. ledna každého roku. Oproti tomu jeho konec je vždy před Popeleční středou, a ta je závislá na pohyblivém datu Velikonoc. Už před začátkem první světové války se na území Čech, Moravy a Slezska pořádaly různé masopustní průvody v maskách. Tato tradice v některých lokalitách zcela zanikla, jiné lokality si ji pozměnily a stále tento svátek slaví.

Ve Svinařích se masopust každoročně koná již od roku 2002, kdy byla tato tradice opět obnovena. Mnoho obyvatel se převléká do originálních a často ručně vyráběných masek. Začátek masopustu je spojen se zabijačkou, která probíhá od časného rána u místní restaurace a po obědě se všichni sejdou před restaurací již v masopustních kostýmech, aby masopustní průvod prošel celou vesnicí. Průvod je vítán u téměř stovky domů, kde je pro něj připraveno občerstvení. S průvodem také každoročně chodí kapela Třehusk a medvěd, který je tradiční maskou Masopustu. Průvod je zakončen opět v místní restauraci, kde jsou vyhlášeny nejlepší masky a večer je pro dospělé přichystána večerní zábava.

4.3.2.2 Máje

Tradičně jsou Máje spojeny se stavěním májky 30. dubna a kácením 1. května. Máje jsou oslavy lásky, plodnosti a mládí. Co je to vlastně májka? Jedná se čerstvě pokácený celý strom, který je zbaven všech větví a kůry s výjimkou horní části, kterou zdobí větve a honosný věnec ozdobený pentlemi. Věnec symbolizuje panenství dívek v obci. U věnce je také přidělena kytice, která v této tradici také hraje svou roli. Postavenou májku s věncem

v koruně musí mladí chlapi přes noc hlídat, aby ji obyvatelé z okolních obcí nepokáceli. Vedle stavění májky s touto tradicí souvisí roznášení malých břízek, které jsou také ozdobeny pentlemi. Břízky se roznáší ke každému v obci, kde bydlí slečna, která ještě není vdaná. Signalizují mladým mužům, v jakém domě je dívka ještě k mání. Obec tuto tradici drží přesně tak, jak je tradováno. Stavění májky ale probíhá vždy první pátek v měsíci květen a kácení následující den v sobotu. Májku nehlídají pouze chlapi, ale většinou i dívky. Dívky také pomáhají se zdobením a rozmísťováním malých břízek. V sobotu, v den kácení májky, obchází mladé dívky s chlapi všechny domy v obci a zvou obyvatele na májovou zábavu, která se koná právě v den kácení májky. S dívkami a chlapi také chodí kapela Třehusk, která tvoří velmi příjemnou atmosféru. Tradičně je pozvání potvrzeno přípitkem vína.

V sobotní podvečer se obyvatelé obce sejdou u májky a statní dobrovolní hasiči ji pilou pokáci. Svobodní chlapi se okamžitě rozebíhají ke koruně májky, aby ukořistili kytici. Šťastlivec, který kytici vybojuje, ji předá dívce, se kterou má zajištěný první tanec na májové zábavě, která začíná ihned po pokácení májky. Pořadatelem této tradice je Sbor dobrovolných hasičů Svinaře.

4.3.2.3 Pálení čarodějnic

Další oblíbenou tradicí v obci je pálení čarodějnic, které se každoročně uskutečňuje v podvečer 30. dubna. Ve Svinařích se pálením čarodějnic obyvatelé obce loučí se zimou a vítají jaro. Tato tradice je velmi oblíbená nejen u dospělých, ale také u dětí. V České republice se pálení čarodějnic nazývá také noc čarodějnic nebo filipojakubská noc. Tato tradice je spojována s pálením ohňů a vírou v čarodějnice.

Kvůli účasti dětí na této společenské akci se zapaluje hranice ihned po setmění. Na hranici tradičně stojí čarodějnice, kterou vyráběly místní děti se svými rodiči. Čarodějnice je oblečená a vycpaná slámou, nechybí jí vlasy a koště v ruce. Po zapálení hranice všichni netrpělivě čekají až čarodějnice chytne a začne hořet, pak začíná opékání špekáčků na menším ohništi nedaleko hranice. U opékání nechybí ani zpívání lidových písní a hraní na kytaru. Pálení čarodějnic se každoročně koná mezi poli na místě zvaném Čarodějnice. Jedná se o vyhrazené místo určené k pálení čarodějnic a obyvatelé obce na toto místo celý rok naváží dřevo a klacky ze svých zahrad.

Při této akci jsou přítomni členové SDH Svinaře a jsou v případě potřeby připraveni okamžitě zasáhnout. Zapojují se také při stavění hranice stejně jako jiní občané obce.

4.3.2.4 Sallating

Mezi novodobé ale velmi oblíbené tradice ve Svinařích patří sallating. Jedná se o soutěž o nejlepší vánoční bramborový salát. Do soutěže se může zapojit kdokoliv. Stačí do místního klubu TJ Sokol přinést vzorek svého domácího bramborového salátu. Každý soutěžící dostane ke svému salátu číslo, které si pečlivě uschová. Organizátoři připraví ochutnávky salátů a účastníci sallatingu pak chodí a saláty ochutnávají. Během ochutnávek si na papír zaznamenávají své favority a na základě získaného nejvyššího počtu hlasů se určí výherce.

Tato tradice je ve Svinařích od roku 2012 a koná se vždy 23. prosince večer. Je velmi oblíbená a každoročně přibývají noví soutěžící. Pro obyvatele obce je to příjemné uvolnění od předvánočního shonu.

4.3.2.5 Dětský den

Jedná o jediný den v roce, který je v obci věnován pouze dětem, a patří mezi nejoblíbenější tradice v roce. Dětský den je pořádán v obci vždy 1. června ve sportovním areálu TJ Sokol Svinaře. Pořadatel této akce je tedy spolek TJ Sokol Svinaře a jeho členové vymýšlí pro místní děti odpoledne plné her a zábavy. Děti během celého odpoledne chodí po předem určených stanovištích a plní nejrůznější úkoly, při kterých si nejen zasportují, ale také zažijí mnoho zábavy. Za jednotlivé úkoly a hry dostávají razítka, a při splnění všech disciplín na ně na konci čeká odměna. Pro děti je také připraveno malé občerstvení a pití, které pro ně zajišťují místní členové TJ Sokol Svinaře. Za poplatek si mohou ve sportovním klubu dospělí zakoupit alkoholický či nealkoholický nápoj a klobásu přímo z grilu. Na večer je pro děti připravená diskotéka pod širým nebem a zatančit si mohou také dospělí.

4.3.2.6 Čochtan

Čochtan je společenská akce, při které se přejíždí rybník Žába po úzké lávce na kole nebo trakaři. Na kole soutěží jednotlivci a na trakaři soutěží dvojice, kdy se jeden veze

a druhý tlačí trakař. Další soutěžní disciplínou byl závod dvou dvojic v neckách. Soutěžili nejen muži, ale také ženy i děti. Lidé si celý den velmi užívali. Pro všechny to byl den plný legrace, při kterém se pobavili, popovídali s přáteli a mnozí z nich si i zasoutěžili. Nejrychlejší soutěžící z každé kategorie (kolo, trakař), kteří dojeli až na konec, dostali zaslouženou výhru.

Posledních pár let se čochtan neboli neckiáda ve Svinařích nemohla pořádat z důvodu nízké hladiny vody v rybníku Žába. Čochtan se pořádal do roku 2014, který byl prozatím 11. a posledním ročníkem. Organizátoři SDH Svinaře museli nejen postavit lávku, ale také na celou akci dohlíželi, pomáhali soutěžícím a komentovali jednotlivé přejedy.

Tato akce byla velmi oblíbená nejen u obyvatel Svinař, ale i u obyvatel okolních obcí. Konala se vždy v červenci při letním horkém víkendu.

Kromě výše zmíněných tradičních akcí se ve Svinařích konají i jiné společenské události. Někdy se obyvatelé obce sejdou na taneční zábavu s živou hudbou v místní restauraci U Lípy. Jindy poslouchají živou kapelu pod širým nebem na místním sportovišti TJ Sokol Svinaře. Čas od času si ženy pozvou kreativní osobu a pořádají různé kurzy, například kurz pletení košíků. Pravidelně se ženy všech věkových kategorií schází v místní knihovně a několikrát do týdne cvičí pilates. Obyvatelé obce mají o společenské akce zájem nejen jako účastníci, ale mnoho z nich se podílí na jejich organizaci, což vedlo ke zlepšení jak samotné organizace, tak také rozsahu.

Významně obec zasáhla pandemie, která postihuje celý svět již od roku 2019. Následkem této pandemie covid-19 byla většina společenských akcí zrušena, a tak se obyvatelé kvůli absenci těchto možností k setkání trochu odcizili, někteří se nestihli mezi místní ani začlenit, protože se právě do obce přistěhovali. Všichni doufají, že se situace zlepší a opět se obnoví společenský život v obci, a díky tomu dojde k ještě vyšší soudržnosti obyvatelů a vyššímu počtu pořádaných akcí. Obec by měla pořádat více společenských akcí pro děti.

4.4 Empirický výzkum

Následující část práce je pro tuto diplomovou práci nejpodstatnější. Je zaměřena na průzkum nynějšího společenského života v obci Svinaře. Data, která jsou v této části použita, jsou výsledkem kvantitativního přístupu, na jehož základě došlo ke sběru dat pomocí dotazníkového šetření.

Na základě získaných dat a vyhodnocení jejich výsledků došlo k ověření předem stanovených hypotéz. V závěru této empirické části jsou navrhované změny, které by mohly obci pomoci zlepšit společenský život v obci a účast na něm.

4.4.1 Stanovené teoretické hypotézy

- Hypotéza č. 1: Účast na společenském dění v obci nezávisí na délce žití v obci
- Hypotéza č. 2: Účast na společenském dění v obci nezávisí na věku dotázaných obyvatel
- Hypotéza č. 3: Účast na společenském dění v obci nezávisí na přítomnosti dětí v rodině
- Hypotéza č. 4: Účast na společenském dění v obci nezávisí na dojíždění do okolních měst
- Hypotéza č. 5: Účast na veřejných obecních schůzích nezávisí na vzdělání dotázaných obyvatel
- Hypotéza č. 6: Účast na veřejných obecních schůzích nezávisí na věku dotázaných obyvatel

4.4.2 Dotazníkové šetření

Dotazníkové šetření bylo provedeno pomocí portálu Survio, na kterém byl dotazník vytvořen, a je součástí příloh této práce. Šetření probíhalo od 20. prosince 2021 do 13. února 2022. Dotazník byl sdílen mezi obyvatele Svinaře pomocí sociální sítě Facebook, kde dotazník vyplnilo celkem 133 respondentů. Dotazníkové šetření bylo provedeno také fyzicky především u starších obyvatel, kteří nedisponují profilem na dané sociální síti. Fyzicky bylo osloveno 28 respondentů, a celkem tedy dotazník vyplnilo 161 respondentů. Obsahem dotazníku je celkem 25 uzavřených, otevřených a výběrových

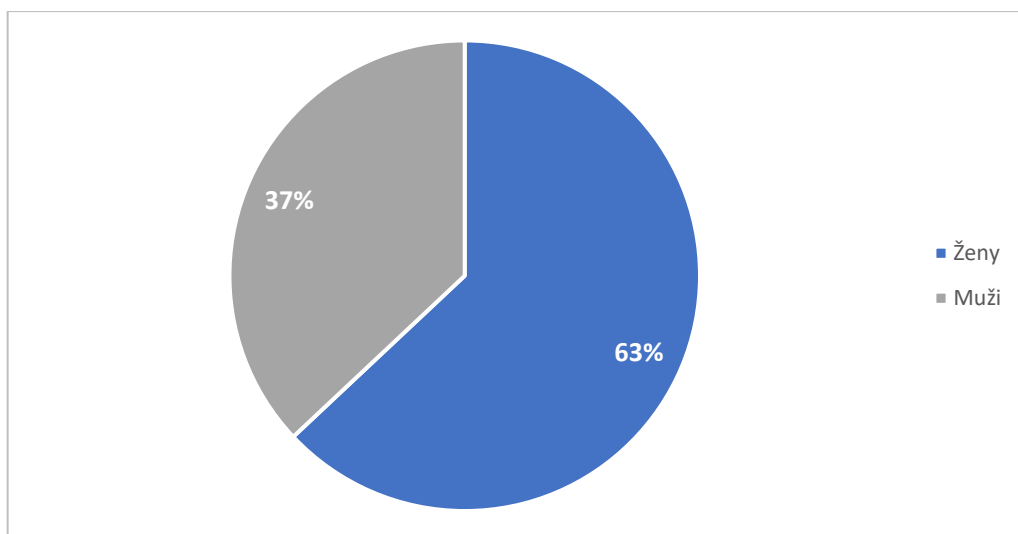
otázek rozvržených dle funkcí identifikačních, meritorních a filtračních. Výsledkem tohoto dotazníkového šetření je analyzovat v obci Svinaře společenský život a zájem o něj.

4.4.3 Vyhodnocení dotazníkového šetření

V úvodu provedeného dotazníkového šetření byly použity identifikační otázky, na základě kterých lze respondenty rozdělit do několika menších skupin. Identifikační otázky v dotazníkovém šetření byly zvoleny následovně: pohlaví, věk, délka žití v obci a nejvyšší dosažené vzdělání. Provedeného průzkumu se zúčastnilo celkem 161 respondentů, což tvoří 26 % obyvatel starších 15 let.

První otázka v dotazníkovém šetření týkající se pohlaví, rozdělila respondenty ihned do dvou segmentů.

Graf 2: Pohlaví

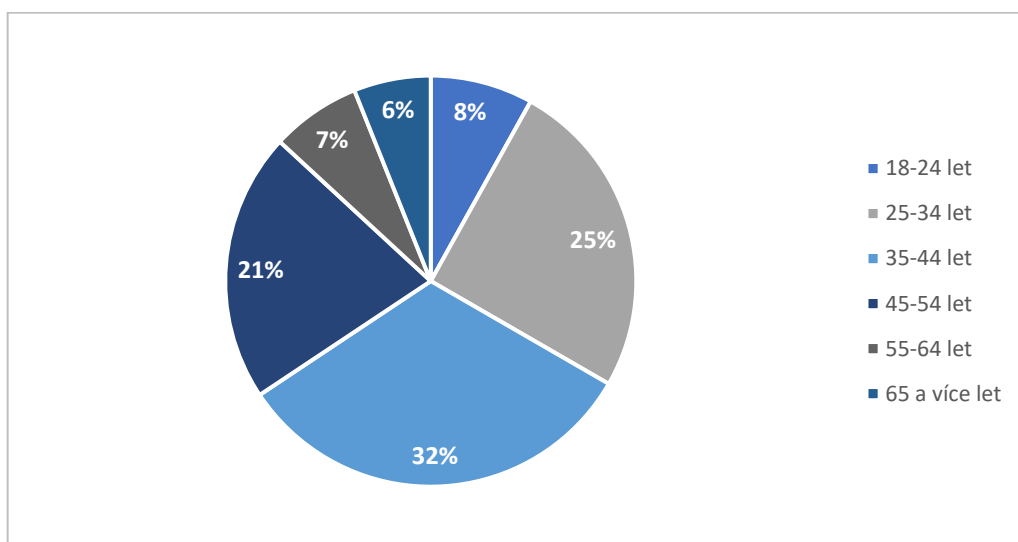
Zdroj: vlastní zpracování

Z celkového počtu respondentů odpovědělo na dotazník celkem 101 žen, tedy 63 % dotázaných, což je více než polovina dotazovaných. Mužů vyplnilo dotazník pouze 37 %, tj. 60. V obci je téměř vyrovnané zastoupení žen a mužů, tudíž ani jedno pohlaví nemá větší převahu. Můžeme se tedy domnívat, že větší procento žen komunikuje skrze sociální síť a nebojí se zapojit do nejrůznějších průzkumů. Můžeme se také domnívat,

že o společenské dění v obci mají více zájem ženy než muži. Převážně ženy byly také ochotny dotazník vyplnit fyzicky.

Druhá identifikační otázka byla zaměřena na věk. V této otázce bylo vytvořeno celkem 6 kategorií. O vyplnění dotazníku byly požádáni obyvatelé obce starší 18 let, proto je nejnižší věková hranice nastavena na 18-24 let. Dále jsou věkové kategorie rozděleny po 9 letech s konečnou věkovou kategorií 65 a více let. Tato kategorie byla zvolena z toho důvodu, že u obyvatel v tomto věku lze očekávat nízkou až téměř minimální účast na společenských akcích či jejich aktivní zapojení do společenského života. I když se najdou také výjimky, u kterých věk nehraje žádnou roli.

Graf 3: Věk

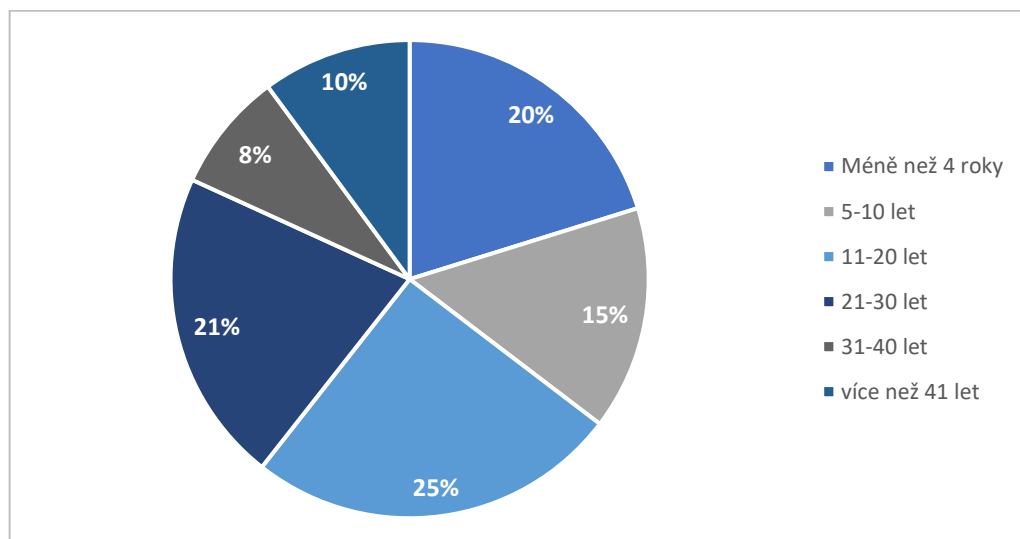

Zdroj: vlastní zpracování

Věkové složení respondentů je velmi pestré a má zastoupení ve všech kategoriích. Největší část respondentů je ve věku 35-44 let, tedy 32 %, což představuje 52 dotázaných. Druhou nejvíce zastoupenou věkovou kategorií tvoří 40 respondentů s procentuálním podílem 25 % ve věku 25-34 let. Třetí největší věkovou kategorií je 45-54 let, do které spadá celkem 21 % a činí ji 34 respondentů. V 7 % mají zastoupení věkové kategorie 18-24 let a 55-64 let s 12 respondenty. Zbývajících 6 % je ve věku 65 a více let. Z výše zobrazeného grafu lze vyčíst, že největší zastoupení v obci mají obyvatelé ve věku 25-54 let.

Předposlední identifikační otázka byla zaměřena na délku žití v obci. Tato otázka může ve výsledcích dotazníkového šetření mnohé ovlivnit. Jednotliví respondenti mohou mít na společenský život v obci různé názory v závislosti na tom, co v obci již zažili, a mohou také posoudit, zda se společenský život vyvíjí nebo stagnuje. V úvodu samotného dotazníku je poznámka o nynější nelehké době v období pandemie. Respondenti byli požádáni, ať si vzpomenou na společenský život před tím, než pandemie udeřila. Dotazovaní, kteří žijí v obci desítky let, mají širší přehled o uskutečněných událostech, a mohou tak jednotlivé společenské události porovnávat v závislosti na jejich vývoji.

Graf 4: Délka žití v obci

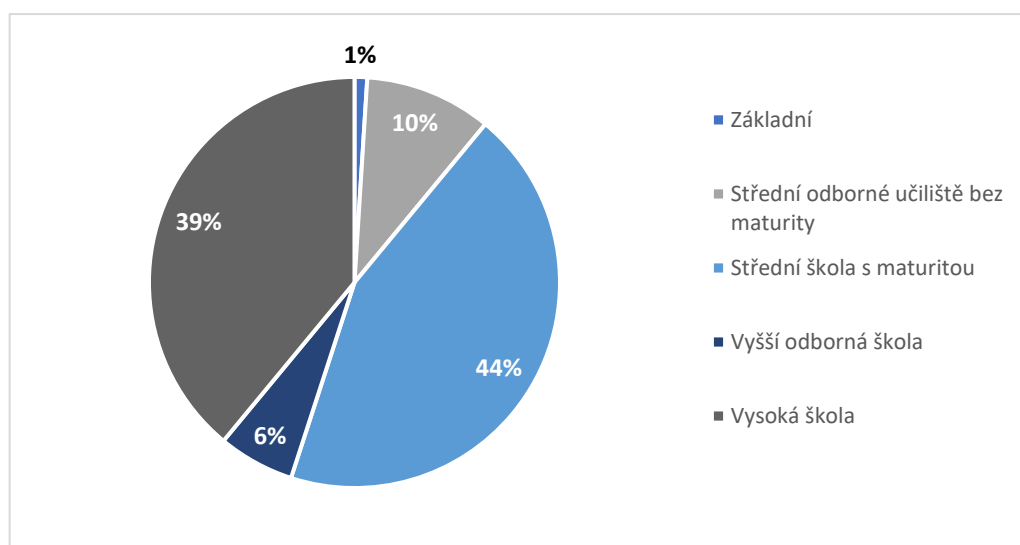
Zdroj: vlastní zpracování

V Grafu 4 můžeme vidět, že je délka žití v obci rozdělena do 6 kategorií. Největší podíl, 41 obyvatel, žije v obci v rozmezí 11-20 let. Druhý největší podíl žijících v obci se pohybuje v rozmezí 21-30 let, což tvoří 21 %, tj. 34 obyvatel. Třetí největší kategorii tvoří obyvatelé, kteří se do obce přistěhovali nejdéle před 4 roky a tvoří ji 20 % respondentů, tj. 32 obyvatel. Tento vysoký podíl se mohl předpokládat již z demografických ukazatelů, které ukazují, že počet obyvatel v obci stále roste. Nárůst obyvatel není předmětem pouze posledních 4 let, proto je další skupina zastoupená v tomto dotazníku tvořena 25 obyvateli žijících v obci v rozmezí 5-10 let. Nejméně početnou skupinu tvoří obyvatelé, kteří žijí v obci 31-40 let a více než 41 let. Z tohoto výsledku a výsledku předchozí otázky se můžeme

domnívat, že více než 18 % celkového počtu obyvatel žije v obci celý život a jsou starší 55 let.

Poslední otázka spadající pod otázky identifikační, které charakterizují obyvatele obce, je zaměřena na nejvyšší dosažené vzdělání.

Graf 5: Nejvyšší dosažené vzdělání

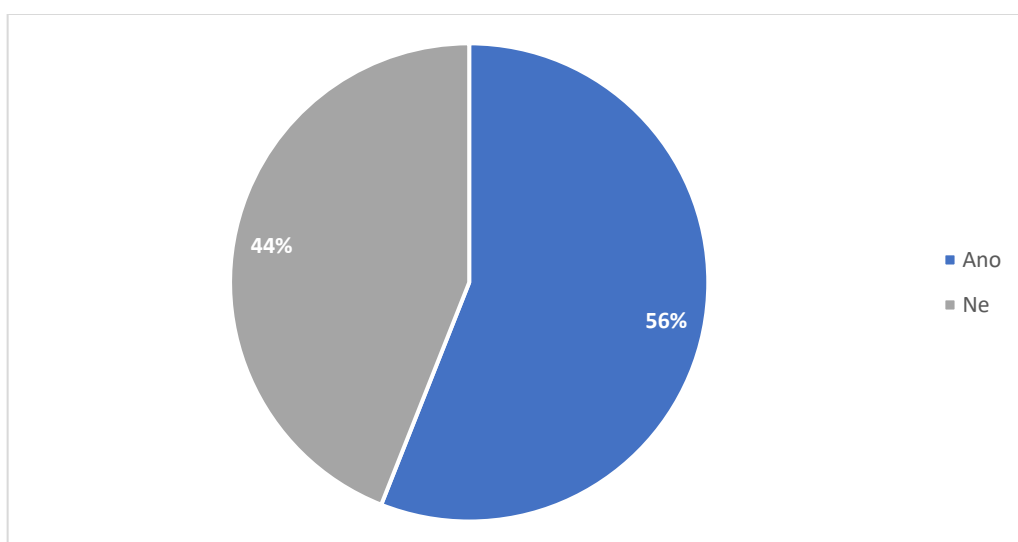
Zdroj: vlastní zpracování

Graf výše zobrazuje výsledky 161 dotázaných na otázku „Vaše nejvyšší dosažené vzdělání“. Z grafu je patrné, že nejvíce respondentů (44 %, tj. 70) má dokončenou střední školu s maturitou. Překvapujícím výsledkem v takto malé obci je výsledek 39 % představující 63 respondentů s vysokoškolským titulem. Dále má 16 (10 %) respondentů výuční list a 9 (6 %) respondentů vystudovalo vyšší odbornou školu. Pouze 2 respondenti tvořící 1 % v tomto dotazníkovém šetření mají vzdělání základní. Díky těmto výsledkům je možné vytvořit si bližší představu o struktuře obyvatel v obci Svinaře.

Z výše uvedených výsledků šetření zabývajícího se charakteristikou obyvatelstva v obci si můžeme blíže představit jeho složení. Další část dotazníku byla zaměřena na meritorní otázky, při kterých byl zjišťován skutečný stav společenského života. Společně s výsledky o stavu společenského dění v obci byly také zjištěny určité nedostatky.

V úvodu meritorní části dotazníku byla nejprve položena otázka „Máte ve Vaší rodině děti do 15 let?“ Prostřednictvím této otázky dojde k selekci respondentů na dvě skupiny. Položení této otázky má v tomto dotazníku určitou váhu, a to z toho důvodu, že si autorka této práce myslí, že je v obci nedostatečný počet společenských akcí určený přímo pro děti. Odpovědi na tuto otázku myšlenku autorky buď potvrdí, nebo vyvrátí. Zjištěné výsledky jsou uvedeny níže v Grafu 6.

Graf 6: Máte ve Vaší rodině děti do 15 let?

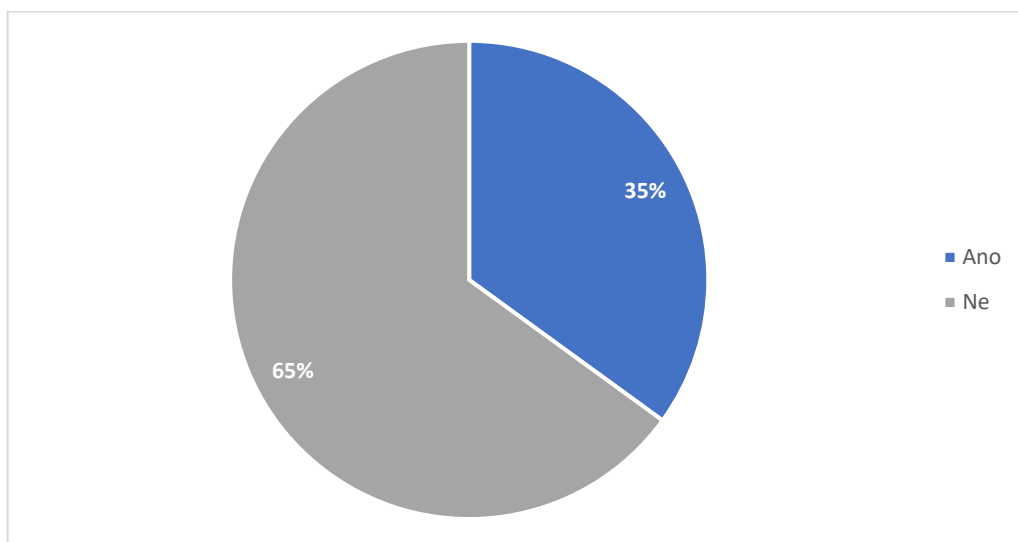

Zdroj: vlastní zpracování

Z uvedeného grafu vyplývá, že 56 %, tvořících 91 respondentů, má ve své domácnosti děti. 70 respondentů tvořících 44 % dotázaných dětí nemá nebo jsou starší 15 let. Tato otázka vyseletovala respondenty, kteří budou odpovídat na další otázky týkající se společenských akcí určených pro děti. Druhá skupina respondentů byla požádána, aby následující dvě otázky přeskočila. Následující dvě otázky budou odpovězeny pouze 91 respondenty.

Respondentům, kteří mají ve své rodině děti, byla dále položena otázka „Je pořádán, dle Vašeho názoru dostatečný počet společenských akcí pro děti?“

Graf 7: Je v obci pořádán dostatečný počet společenských akcí pro děti?

Zdroj: vlastní zpracování

Z Grafu 7 je patrné, že více než polovina respondentů není spokojena s pořádanými společenskými akcemi pro děti. Přesněji tuto skupinu tvoří 65 % představující 59 respondentů. Zbýlých 35 % dotázaných je s množstvím pořádaných akcí spokojena. Domněnka autorky této práce se tedy potvrdila.

Poslední otázka zaměřující se na společenské akce určené pro děti byla polouzavřená. V této otázce mohli respondenti navrhnout akce pro děti, které jim v obci chybí. V případě, že jsou s množstvím společenských akcí pro děti spokojeni, mohli zvolit odpověď, která vyjadřuje, že jim žádná jiná společenská akce pro děti nechybí.

Z celkového počtu 91 respondentů je 45 % (tj. 41) respondentů spokojeno se zaměřením společenských akcí pro děti. Zbýlých 55 % tvořících celkem 50 respondentů navrhlo několik společenských akcí, které jim v obci chybí a rádi by je zapojili do společenského života dětí v obci. Výsledek navrhovaných akcí je vyobrazen níže.

Obrázek 13: Navrhované společenské akce pro děti

Zdroj: vlastní zpracování

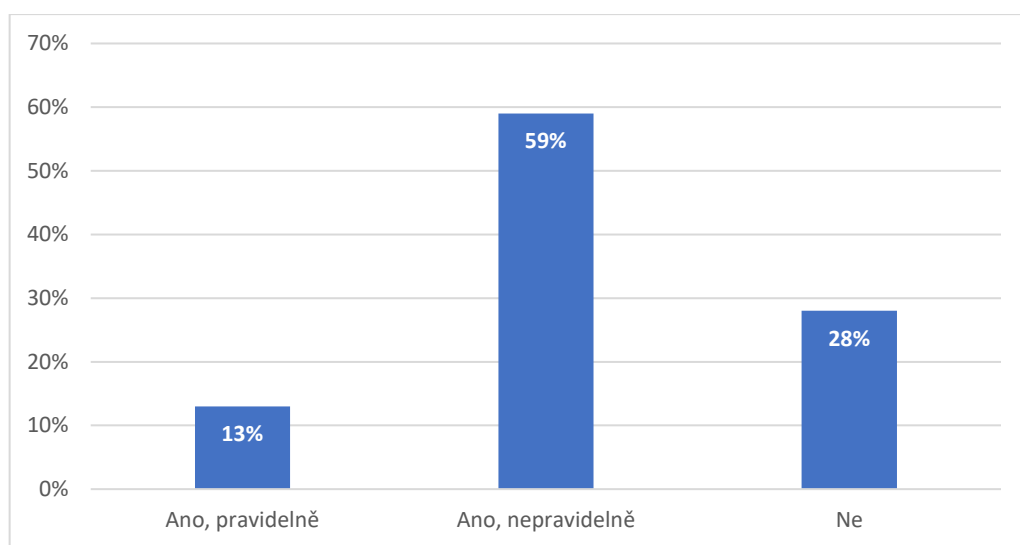
Na navrhovaných společenských akcích se respondenti poměrně shodovali. Nejčastěji byl zmiňován karneval a sportovní den. Dále byla nejčastější odpověď „jakékoliv“. Tím dali respondenti najevo, že mají zájem o pořádání více společenských akcí pro děti a nezáleží jim na obsahu. Několik respondentů k této odpovědi připojilo také komentář, že nebýt pár jedinců, kteří společenské akce pro děti pořádají, tak by se v obci neuskutečňovalo ani těch pár společenských akcí, které se nyní pro děti konají.

Velmi překvapující odpovědí bylo zapojit děti do místních spolků. Dle autorčina názoru by to mohl být dobrý nápad, například v SDH Svinaře by tak mohla vzniknout nová kategorie, tedy děti. Mohly by se tak pravidelně zúčastňovat okreskových soutěží a pravidelných tréninků. Další poznámka v této otázce mířila k tomu, že kvůli nedostatečnému počtu událostí určených pro děti a jejich nezapořádání do organizování, nebudou mít nyní organizátoři své nástupce.

Na následující otázky již odpovídali všichni, tj. 161 respondentů. Další otázkou v pořadí byla otázka týkající se dojíždění do vzdálenějších měst za účelem vzdělání

či za prací. Celých 80 % respondentů dojíždí do měst za těmito účely. 20 % respondentů nikam nedojíždí a všechny čas tráví v obci. Tato otázka byla položena z toho důvodu, aby došlo ke zjištění, zda obyvatelé obce tráví svůj čas i v jiných obcích. Proto na tuto otázku byla napojena další, která zjišťovala, zda se respondenti zúčastňují společenského života také v okolních městech. Na tuto otázku odpovídalo pouze 129 respondentů, kteří v předchozí otázce odpověděli, že do jiných měst dojíždí.

Graf 8: Účastníte se ve městě, do kterého dojíždíte za práci/školou, společenských akcí?

Zdroj: vlastní zpracování

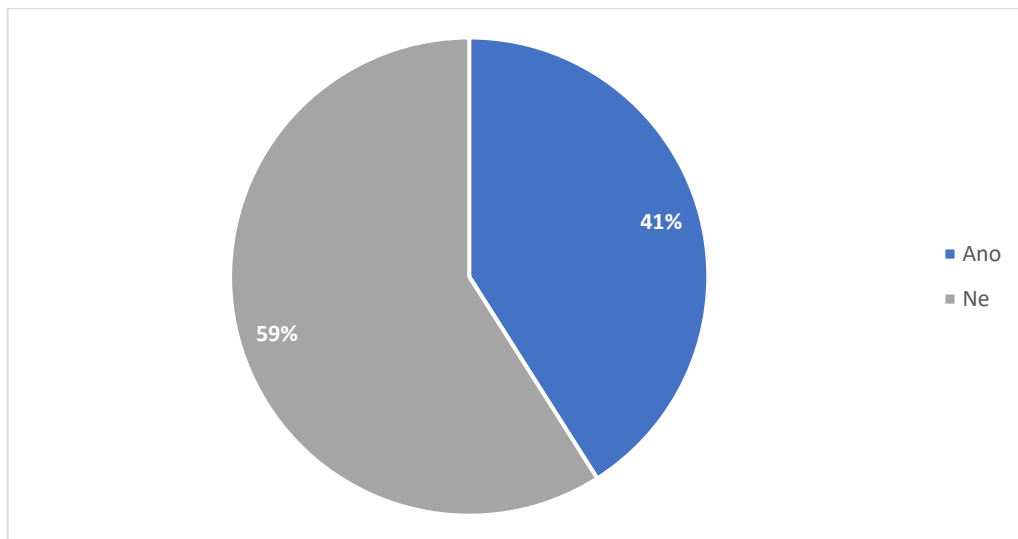
Z výše uvedeného grafu je patrné, že značná část respondentů dojíždějících do měst se tam i účastní společenského dění. Nepravidelně se účastní 59 %, což tvoří 95 respondentů. Pravidelně se účastní společenských akcí jinde než v obci Svinaře 13 % (20) respondentů. 45 respondentů, tvořících 28 % odpovědí na tuto otázku, se společenského dění v jiných obcích a městech neúčastní.

Výsledky na tuto otázku mohou napovídat, že z důvodu nízkého počtu pořádaných akcí v obci si obyvatelé hledají společenské vyžití jinde.

Společenský život v obci tvoří také místní spolky, které se věnují nejen svým aktivitám v rámci spolku, ale často jsou pořadateli a organizátory společenských akcí, a udržují tak

obecní společenský život. Následující otázka zjišťovala, kolik respondentů je členem nějakého místního spolku.

Graf 9: Jste členem nějakého místního spolku, klubu či zájmového sdružení působícího ve Svinářích?

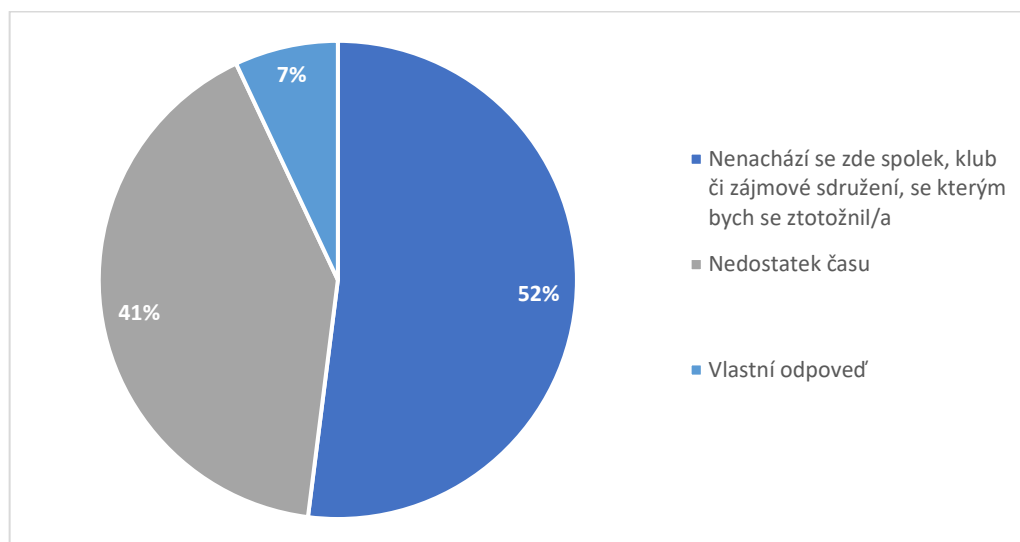

Zdroj: vlastní zpracování

Z celkového počtu 161 dotázaných je 41 % (tj. 66) respondentů členem místního spolku, klubu nebo zájmového sdružení. Zbýlých 59 % (tj. 95) dotázaných nepatří do žádného místního spolku, klubu či zájmového sdružení. Dle výše zmíněných odpovědí, například v Grafu 4, žije v obci 20 % respondentů méně než 4 roky. Při zohlednění pandemické situace, která nás již přes dva roky sužuje, neměli tito obyvatelé ani šanci spolky poznat či se do nich zapojit.

Odpovědi na výše položenou otázkou je možno nalézt v Grafu 10, který zobrazuje výsledky důvodu neúčasti v místních spolcích, klubech či zájmových sdruženích.

Graf 10: Uved'te důvod, který Vám brání být členem místního spolku, klubu či zájmového sdružení.

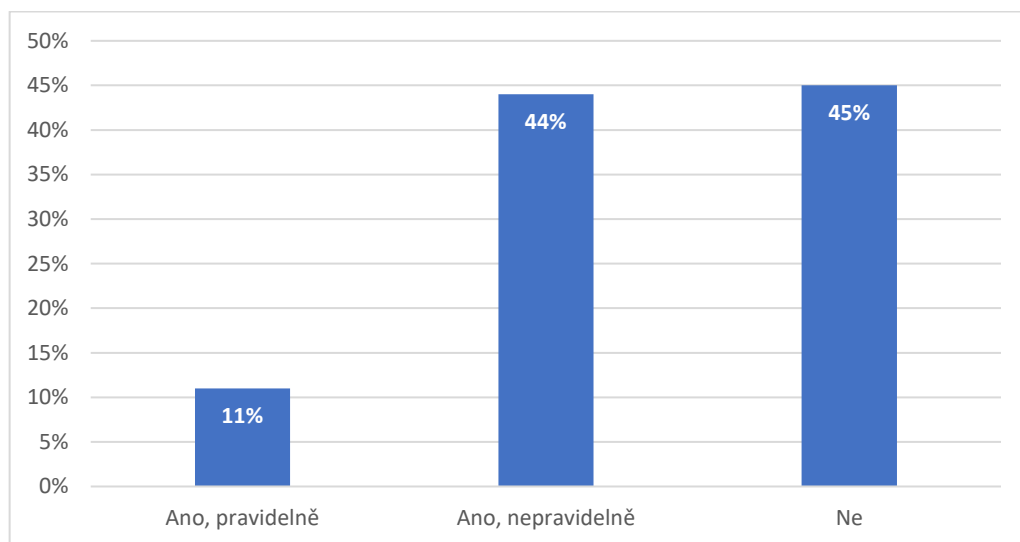
Zdroj: vlastní zpracování

Na tuto otázku odpovědělo 95 respondentů, kteří na předchozí otázku uvedli, že nejsou členem žádného místního spolku, klubu či sdružení. V Grafu 10 jsou k vidění důvody. Celkem 50 obyvatel tvořících 52 % v obci nenašlo spolek, klub či sdružení, se kterým by se ztotožnili. 38 (41 %) respondentů uvedlo, že nemají dostatek času na účast v místních spolcích, klubech či sdruženích. Důvodem toho můžou být například děti v daných domácnostech, o které je potřeba se postarat, nebo práce v jiných městech, do kterých dojíždí celkem 80 % z celkového počtu dotázaných.

Další sada 7 otázek je zaměřena na společenský život ve Svinařích. Jedná se tedy o nejpodstatnější meritorní otázky tohoto dotazníku. Výsledky z této sady otázek ukážou spokojenost, počty účastníků, důvody neúčasti, oblíbené společenské akce a další návrhy společenských akcí, které by v obci sloužily k rozšíření společenského života.

Z předešlých odpovědí na otázky, a především z polootevřené otázky, jejichž výsledky napovídají nespokojenost s pořádáním společenských akcí pro děti, byla respondentům položena otázka, zda se podílí na přípravě společenských či kulturních akcí v obci.

Graf 11: Podílíte se na přípravě společenských či kulturních akcí ve Svinařích?

Zdroj: vlastní zpracování

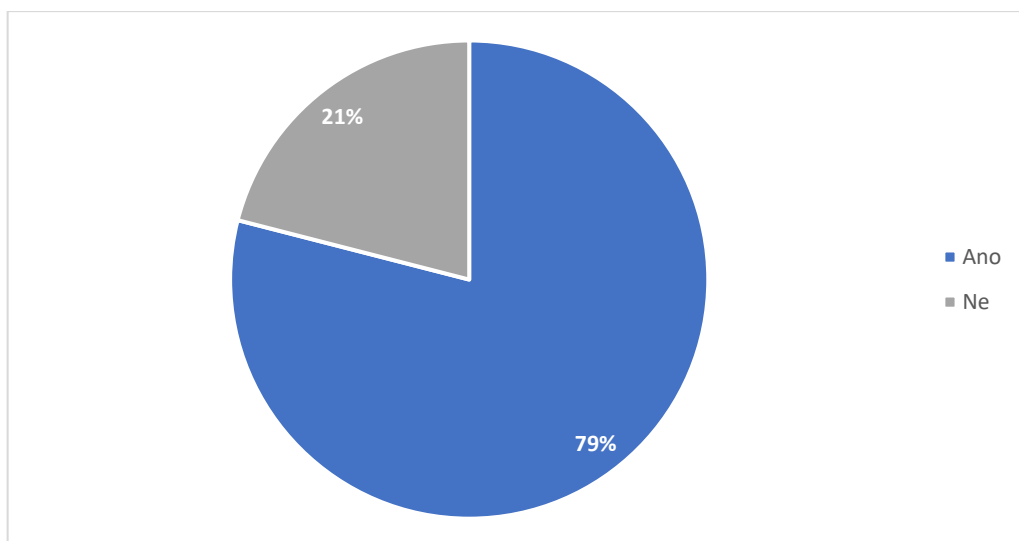
Z Grafu 11 je patrné, že se pravidelně podílí na přípravě a organizaci společenského dění v obci jen 11 % představujících pouze 18 dotázaných. Nepravidelně se podílí na přípravě 44 % (70) dotázaných. Můžeme říci, že se na přípravě podílí ze 161 respondentů pouze 88 a zbylých 73 dotázaných se nepodílí.

Na základě sběru jednotlivých odpovědí bylo zjištěno, že pouze 4 % odpovídajících, kteří uvedli, že se na přípravě nepodílí, se společenských akcí ani neúčastní. Dalších 42 % nepodílejících se na přípravách uvedlo, že se společenských akcí účastní.

Výsledky týkající se spokojenosti pořádání společenských akcí pro děti, které jsou vyobrazeny v Grafu 7, ukazují značnou část nespokojených respondentů. Celkem 11 % z těchto nespokojených respondentů se pořádání těchto společenských akcí ani neúčastní. Z toho si lze domyslet, že tito nespokojení respondenti nemají snahu něco změnit nebo ovlivnit, když se na přípravách ani nepodílejí.

Další položená otázka byla zaměřena na účast na společenských či kulturních akcích.

Graf 12: Účastníte se společenských či kulturních akcí pořádaných se ve Svinařích?

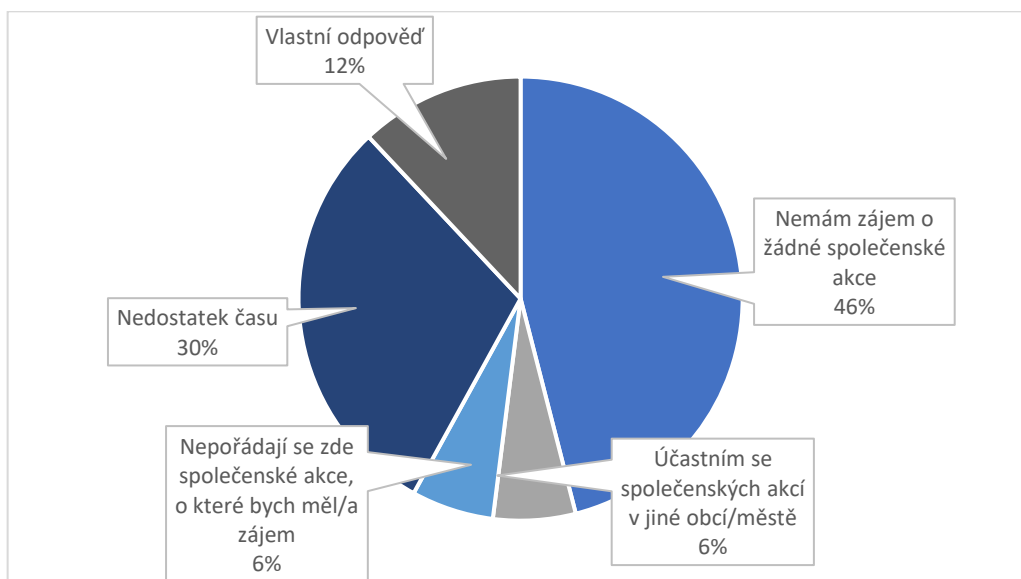

Zdroj: vlastní zpracování

Účast na společenském dění v obci je poměrně vysoká, a to ze 79 % představujících 127 dotázaných. Pouze 21 % respondentů se společenského života v obci neúčastní.

Pro respondenty, kteří se společenského života ve Svinařích neúčastní, byla připravena otázka, která vysvětluje důvod jejich neúčasti.

Graf 13: Uveďte důvod, který Vám brání v účasti na společenských akcích ve Svinařích

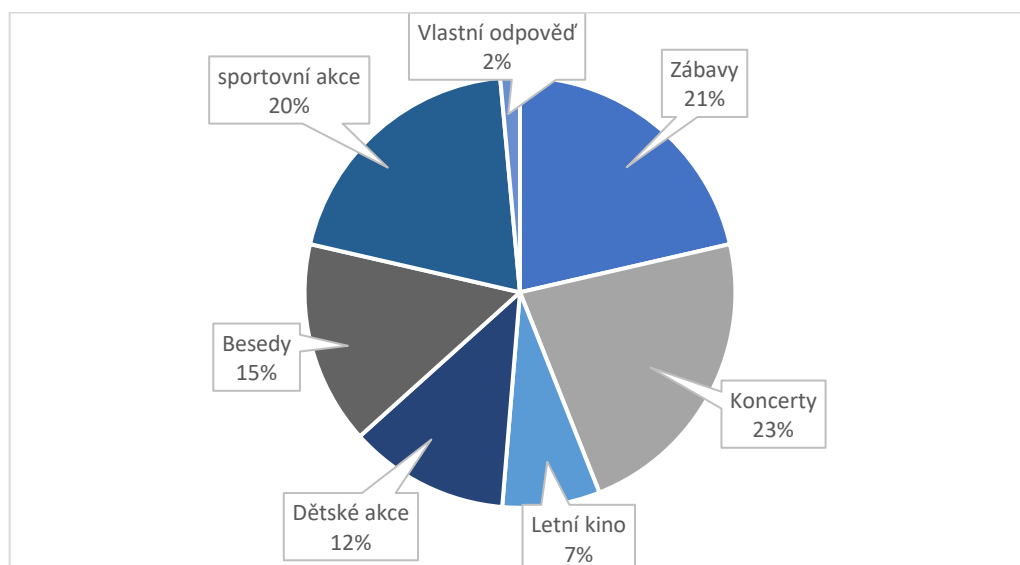

Zdroj: vlastní zpracování

Největší část respondentů nezúčastňujících se společenského dění v obci uvedla, že nemá o společenské akce zájem. Tuto odpověď zvolilo celkem 15 respondentů z celkových 34. Dalším důvodem, který byl zvolen druhým v pořadí, byl pro 30 % (10 respondentů) nedostatek času. Dále dva respondenti uvedli, že o pořádané akce nemají zájem a také se 2 respondenti vyjádřili, že za společenskými akcemi dojíždí do jiných obcí a měst. Možnost napsat důvod neúčasti v obci využili 4 respondenti, ale vhodné byly pouze dva důvody. Ostatní uvedené důvody se netýkaly neúčasti na společenském dění. Oba respondenti s adekvátním důvodem neúčasti uvedli, že jsou o dané společenské akci vždy pozdě informováni a uvítali by nějaký informační kanál, kde by byly všechny informace o konaných akcích s dostatečným předstihem uvedeny.

Další otázka obsahovala výčet společenských akcí, které jsou ve Svinařích pravidelně pořádány.

Graf 14: Jaké společenské akce ve Svinařích navštěvujete?

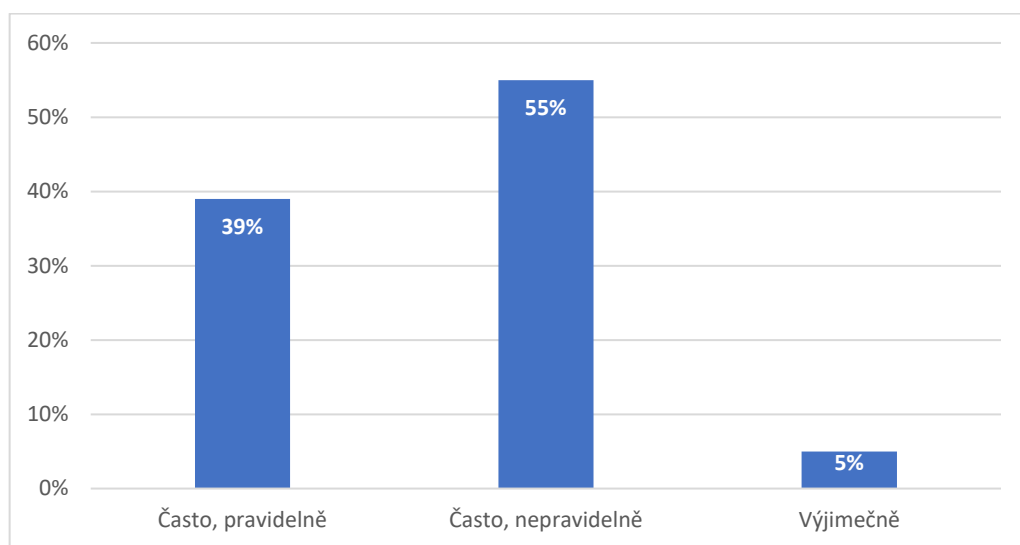

Zdroj: vlastní zpracování

Všechny výše zmíněné akce jsou poměrně oblíbené. Nejvyšší účast je vždy zaznamenána na zábavách, které jsou pořádány v místním Hostinci U Lípy, a na koncertech. Někteří občané připsali také následující společenské akce: Křeslo pro hosta, volejbal, Oktoberfest, neckiádu a bandy hokej.

Další otázka, v pořadí již 12., zjišťovala četnost návštěv na společenských akcích v obci. Zde byla při zpracování dotazníku zjištěna chyba. Při zpracování dotazníku nebyla mezi odpověďmi zahrnuta možnost „nikdy“. Z výsledků předchozích otázek můžeme usoudit, že se někteří občané nechtějí a neúčastní žádných společenských akcí.

Graf 15: Jak často se účastníte společenských akcí ve Svinařích?

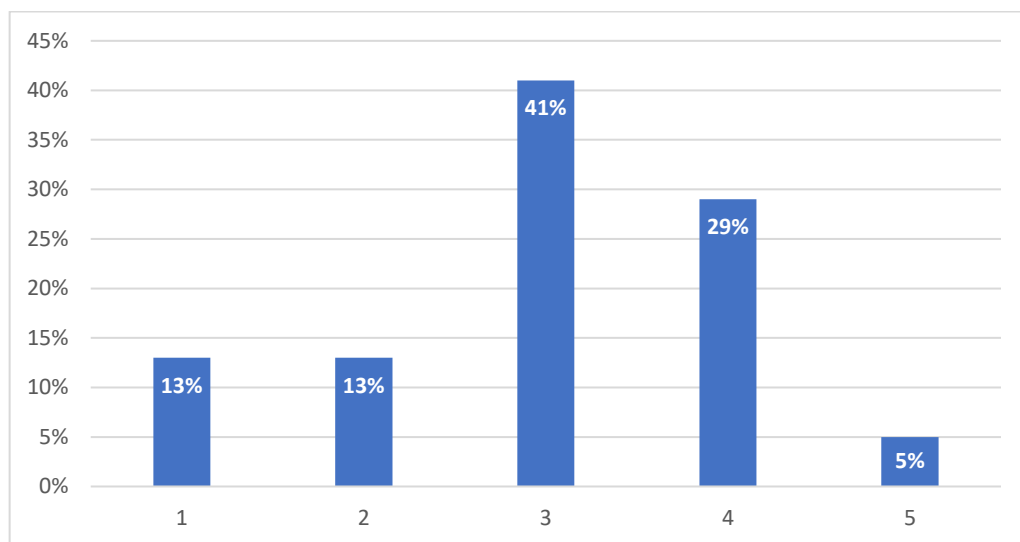

Zdroj: vlastní zpracování

Z výsledků je parné, že se největší část respondentů (70) společenských akcí účastní nepravidelně, zřejmě na základě druhu společenské akce. Pravidelně se společenských akcí účastní 39 %, což představuje 50 obyvatel. Výjimečně se účastní 5 % představujících 7 respondentů, kterou mohli zvolit i 2 respondenti, kteří v otázce č. 14 uvedli, že o pořádané společenské akce nemají zájem.

Pro vyjádření spokojenosti s množstvím pořádaných společenských akcí v obci byla stanovena pro respondenty hodnotící škála. Na hodnotící škále 1 znamenala velmi nespokojen a 5 velmi spokojen s množstvím pořádaných akcí. Výsledky hodnocení jsou uvedeny níže v Grafu 16.

Graf 16: Jste spokojen/a s množstvím společenských akcí ve Svinařích?

Zdroj: vlastní zpracování

Občané obce jsou s množstvím pořádaných akcí ze 41 % spokojeni průměrně. Velmi nespokojených a nespokojených je dohromady 32 respondentů. 36 (tj. 29 %) respondentů je spokojeno a 7 respondentů je velmi spokojeno. Z těchto výsledků je patrné, že je více než polovina respondentů s množstvím pořádaných akcí spokojena, ale určitě je prostor pro změnu a případné navýšení jejich počtu.

Respondenti se velice rozepsali u polootevřené otázky „Jakou společenskou akci ve Svinařích postrádáte?“ Bylo možné zvolit buďto, že žádnou společenskou akci nepostrádají, nebo mohli vepsat svůj návrh. Tuto možnost zvolilo celkem 59 (37 %) respondentů. Někteří respondenti navrhovali již pořádané společenské akce nebo již z nějakého pádného důvodu akce zaniklé. Níže jsou vyobrazeny nejčastější návrhy.

Obrázek 14: Jakou společenskou akci ve Svinařích postrádáte?

Zdroj: vlastní zpracování

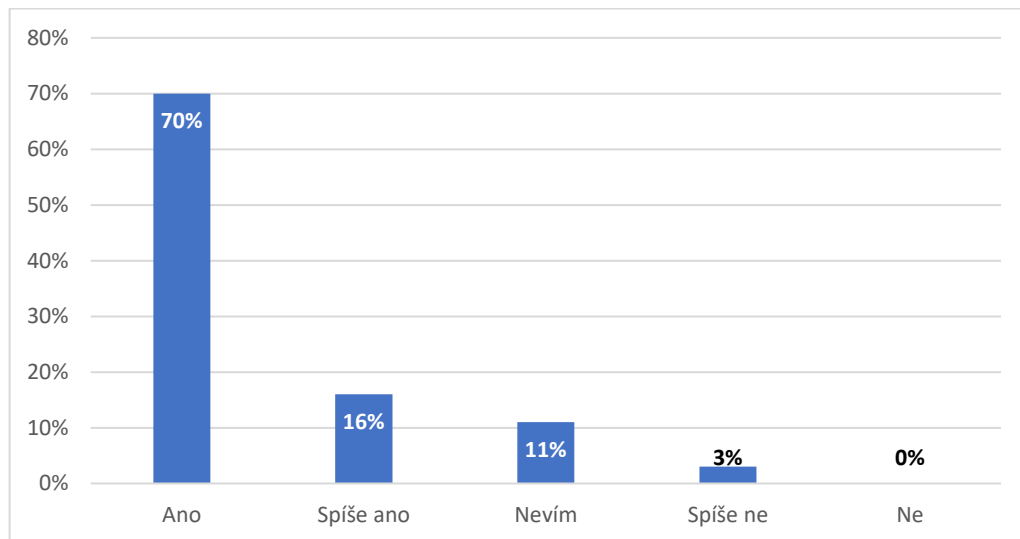
Mnoho nápadů se opakovalo. Nejčastěji byly zmiňovány rodinné a sportovní akce. Dále pak byl velmi často zmiňován oblíbený čochtan, který se již několik let nepořádá z důvodu nízkého stavu vodní hladiny v rybníku Žába. Většina obyvatel zmiňovala akce, které se pravidelně pořádají, ale z důvodu pandemie byly zrušeny. Tyto akce ale nejsou zahrnuty ve výčtu, který je uveden výše, neboť jsou více rozepsány v charakteristice obce. Dle autorky se k jejich pořádání obec opět vrátí.

Posledních pár otázek je zaměřeno spíše na péči o kulturu, tradice a společenské akce. Poslední tři otázky dotazníku se zabíraly zastupitelstvem a veřejnými obecními schůzemi.

V otázce „Kdo podle Vašeho názoru nejvíce pečuje o kulturu?“ jasně dominoval spolek TJ Sokol Svinaře, který získal celkem 113 hlasů (tj. 70 %). Spolky a zájmová sdružení zvolilo celkem 30 respondentů tvořících 18 %. Dále pak Hostinec U Lípy 7 % a Mateřská škola Svinaře 4 %. Tyto výsledky byly očekávané, protože již ve výčtu obecních spolků a obecních tradic jsou TJ Sokol, SDH Svinaře a další spolky často zmiňovány, že právě oni jsou pořadateli nejrůznějších společenských akcí.

Udržování tradic, zvyků a společenských akcí se líbí respondentům následovně.

Graf 17: Líbí se Vám, že Svinaře udržují tradice, zvyky a společenské akce?

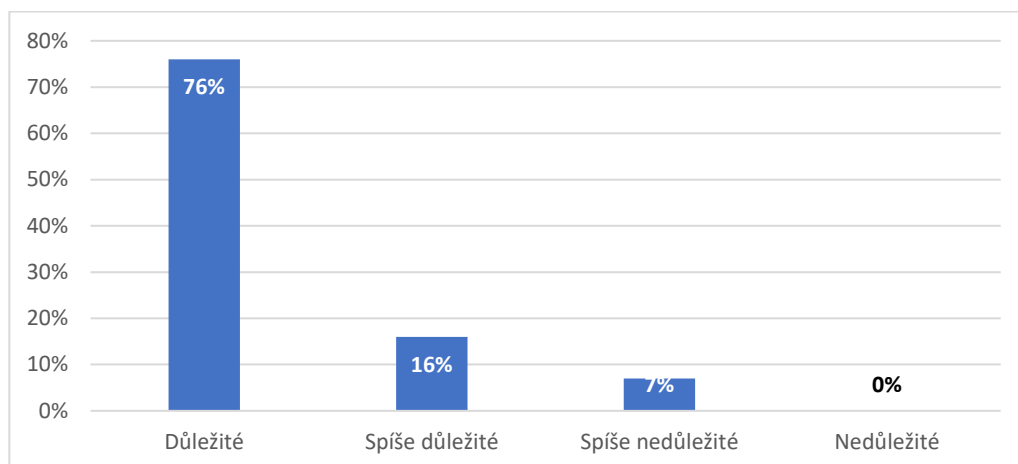

Zdroj: vlastní zpracování

Celkem 113 respondentům se udržování tradic, zvyků a společenského života líbí. S pár připomínkami je spokojeno s udržováním společenského života 16 % (25) respondentů. „Nevím“ odpovědělo celkem 11 % (18), mezi které můžeme s největší pravděpodobností zařadit nově přistěhovalé obyvatele nebo ty, kteří si na společenský život před pandemií již nepamatují. Odpověď „spíše ne“ zvolila 3 % (5) obyvatel, kteří se v obci společenských akcí vůbec neúčastní.

S touto otázkou je také spojena následující „Jak vnímáte udržování tradic, zvyků a společenských akcí?“

Graf 18: Jak občané vnímají udržování tradic, zvyků a společenských akcí

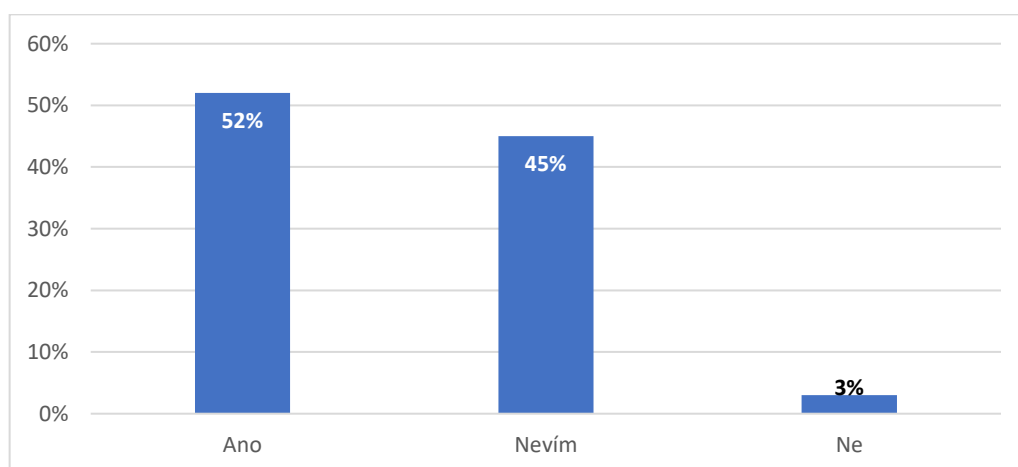

Zdroj: vlastní zpracování

Udržování tradic, zvyků a společenských akcí je pro každou obec velmi důležité. Při těchto akcích dochází k navozování nových vztahů, sbližování a celkovému utužování kolektivu v obci. S tímto souhlasí také 76 % (125) dotázaných. Spíše důležité to přijde 16 % a spíše nedůležité 7 %. Tito respondenti se opět nejspíš společenského života v obci neúčastní a nechtějí s ostatními občany navozovat vztahy.

Další otázka byla spíše kontrolní. Autorce této práce šlo především o to, zjistit zda občané vědí, kdo pořádá akce organizuje a kdo jsou členové zastupitelstva. V tomto dotazníku ale tato otázka nemá příliš velkou váhu.

Graf 19: Podíl se členové zastupitelstva obce na pořádání společenských akcí?

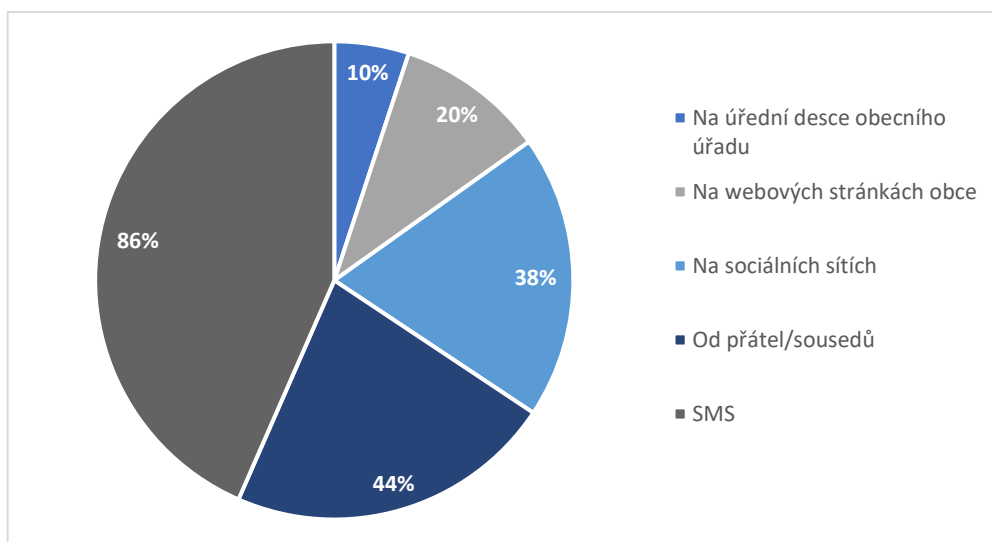

Zdroj: vlastní zpracování

Z výsledků je patrné, že respondenti vědí, kdo je v zastupitelstvu, a celkem 52 % odpovědělo, že se členové zastupitelstva podílí na přípravách pořádaných akcí. Většina členů zastupitelstva patří do spolku TJ Sokol Svinaře, SDH Svinaře nebo Mopedáci Svinaře. Překvapivým výsledkem byla odpověď „nevím“, která získala 45 % odpovědí. Tuto odpověď jednoznačně zvolili nově přistěhovalí obyvatelé a ti, kteří se společenských akcí neúčastní.

Předposlední uzavřená otázka s možností výběru více odpovědí zjišťovala, jakým způsobem se občané obce dozvídají o konání veřejných obecních schůzí.

Graf 20: Jak se dozvídáte o konání veřejné obecní schůze?

Zdroj: vlastní zpracování

Obec svým občanům nabízí službu informovanosti prostřednictvím SMS, kterou většina obyvatel obce využívá. Tato možnost získala tedy největší podíl, a to 86 %. Dále pak se občané dozvídají o konání veřejných schůzí na sociálních sítích obce, od přátel/sousedů a také na webových stránkách obce. Nejméně respondentů zvolilo možnost, že se o konání veřejné obecní schůze dozvídají prostřednictvím úřední desky obecního úřadu. Elektronická média a sociální sítě jsou tedy v dnešní době nejsilnějším komunikačním nástrojem v obci. Zároveň je dobré vidět, že mezilidské vztahy a komunikace mezi obyvateli je také velmi důležitá.

Poslední otázka v dotazníkovém šetření byla zcela otevřená a respondenti v ní mohli napsat doporučení či sdělení, které se týká společenského života v obci. Celkem se sešlo přes 30 odpovědí. Některé jsou v myšlence totožné a některé jsou nepublikovatelné.

Objevovaly se nejrůznější odpovědi. Někteří obyvatelé jsou spokojeni s množstvím a průběhem jednotlivých společenských akcí a nic by v obci neměnili. Někteří respondenti jen shrnuli, o jaké společenské akce by měli zájem či jaké akce by se měly pořádat. Společenský život určitě chybí poměrně všem v obci. Již přes dva roky nejsou pořádané téměř žádné společenské akce, při kterých by se občané sešli a společně si užili den. Dotazník vyplnili i nově přistěhovalí obyvatelé obce, kteří v této otázce uvedli, že žádný společenský život v obci zatím nezažili a rádi by, aby se nějaké akce pořádaly a oni tak měli šanci poznat spoluobčany obce a vytvořit nová přátelství. Pár respondentů se také shodlo na tom, že již zmíněné společenské akce pravidelně organizuje jen několik jedinců, kteří jsou starší 40 let. Mladší občané se podílejí na přípravách málokdy. Až tito organizátoři přestanou mít chuť společenské akce organizovat, když jim téměř nikdo nepomáhá, tak nebude v obci nikdo, kdo by se o přípravu a organizaci akcí postaral a převzal tak další štafetu. Je velmi důležité do příprav zapojit také mladší generaci, aby tradice jednotlivých společenských akcí mohla být zachována.

V odpovědích se také objevily poznámky týkající se zastupitelstva obce a především pana starosty. Z těchto odpovědí lze usoudit, že jsou někteří občané chováním starosty obce zaskočení a rádi by uvítali změnu. V komunálních volbách, které se budou konat tento rok, se ukáže, zda tento názor sdílí více obyvatel a své hlasy dají jinému kandidátovi.

4.4.4 Ověření stanovených hypotéz

Na základě výsledků dotazníkového šetření byly jednotlivé odpovědi konkrétních otázek blíže analyzovány a testovány v závislosti na stanovených hypotézách. Pro závislost či nezávislost dvou proměnných, které obsahují každou hypotézu, byl pro potvrzení či zamítnutí hypotézy zvolen test pro určení závislosti kvalitativních znaků, tj. χ^2 kvadrát nezávislosti.

Ze získaných výsledků dotazníkového šetření byla u každé hypotézy utvořena tabulka, ve které byly zahrnuty získané výsledky dvou otázek, které danou hypotézu určují. Hypotézy byly ověřovány na hladině významnosti 0,05 s 95 % kvantilem. Hodnoty $\chi^2_{(0,05)}$

jsou vzaty ze statistických tabulek, které jsou uvedeny ve zdrojích. Pro výpočet teoretické četnosti a χ^2 byly využity následující vzorce.

Rovnice 1: Teoretická četnost

$$n_{oj} = \frac{n_i \times n_j}{n} \quad (1)$$

V případě, že se ve výpočtech objevilo více než 20 % teoretických četností menších než 5, může dojít ke sloučení některých z kategorií.

Rovnice 2: Vzorec pro χ^2 test

$$\chi^2 = \frac{(O_i - E_i)^2}{E_i} \quad (2)$$

Při zamítnutí nulové hypotézy byla započtena také síla závislosti, pro kterou byly užity vzorce, které jsou k nahlédnutí níže. Hypotézy, u kterých byl počet proměnných větší než 2x2 (k*m), byl využit vzorec, který je níže v rovnici č. 3.

Rovnice 3: Síla závislosti

$$C = \sqrt{\frac{\chi^2}{\chi^2 - n}} \quad (3)$$

Záměrem hypotézy č. 1 bylo zjistit, zda účast na společenském dění v obci je nezávislá na délce žití v obci. Vypočtené výsledky můžeme vidět v Příloze 2. Celkem 127 respondentů se účastní společenského života v obci. Nejvíce se společenského dění zúčastňují respondenti žijící v obci v rozpětí 11-30 let. Může se jednat o přistěhovalé občany nebo občany žijící ve Svinařích celý život a jsou ve věku do 30 let. Druhé nejvyšší zastoupení účasti na společenských akcích je kategorie obyvatel žijících v obci déle než 41 let. Tuto skupinu můžeme považovat za patrony obce Svinaře, kteří v mnoha případech žijí v obci celý život a rádi se účastní místních aktivit a podporují obecní společenský život. Celkem 34 dotázaných se společenského života neúčastní. Největší zastoupenou neaktivní skupinou

jsou obyvatelé žijící v obci méně než 4 roky. Z tohoto výsledku lze usoudit, že se jedná především o nově přistěhovalé, kteří v obci začali žít před nebo během pandemie. Ostatní kategorie délky žití v obci mají významně nízké zastoupení.

Výsledky provedeného testu ukázaly, že se nulová hypotéza **hypotézy č. 1: Účast na společenském dění v obci nezávisí na délce žití v obci** zamítá. U této hypotézy tedy byla potvrzena závislost mezi proměnnými a byla prokázána středně silná závislost.

Druhá stanovená hypotéza zkoumala, zda je účast na společenských akcích v obci nezávislá na věku respondentů. Vzhledem k odpovědím u poslední otevřené otázky v dotazníku, kdy respondenti uvedli, že se mladí občané neúčastní příprav a organizace společenského života v obci, by měla být hypotéza zamítnuta. Výsledky a zhodnocení stanovené hypotézy jsou k vidění v Příloze 3.

Jak již bylo zmíněno výše, největší podíl respondentů se společenského dění v obci účastní. Nejvíce se účastní respondenti ve věku 35-44 let a 45-54 let. Naopak nejméně se společenských akcí účastní lidé ve věku 18-24 let a 65 a více let. Největší počet respondentů, kteří se společenského dění neúčastí, zastupuje věkovou kategorii 25-34 let.

Při zjišťování závislosti mezi účastí na společenském dění a věku dotázaných obyvatel bylo pro dodržení statistických pravidel nutné sloučit 4 zastoupené věkové kategorie. Pomocí testu nezávislosti byla nulová hypotéza **hypotézy č. 2: Účast na společenském dění nezávisí na věku dotázaných obyvatel** také zamítnuta. Můžeme tedy říct, že existuje závislost mezi účastí na společenském dění v obci a věkem dotázaných. Tyto zjištěné výsledky jen potvrzují odpovědi respondentů, kteří uvedli, že se mladí spoluobčané obce společenských akcí příliš neúčastní.

Třetí hypotéza byla sestavena pouze ze 4 proměnných. Tabulka skutečných četností byla tedy 2x2. U těchto typů příkladu má výpočet závislosti/nezávislosti jiný postup a využívá se pro výpočet χ^2 jiný vzorec.

Rovnice 4: Vzorec pro χ^2 test

(4)

$$\chi^2 = \frac{n \times (ad - bc)^2}{(a + b)(a + c)(b + d)(c + d)}$$

Dále byla u této hypotézy vypočtena pomocí níže uvedeného vzorce síla závislosti. Výsledky třetí hypotézy jsou k nahlédnutí v Příloze 4.

Rovnice 5: Síla závislosti

(5)

$$V = \frac{ad - bc}{\sqrt{(a + b)(a + c)(b + d)(c + d)}}$$

Výsledky výpočtu ukazují, že nulová hypotéza **hypotézy č. 3: Účast na společenském dění v obci nezávisí na přítomnosti dětí v rodině** byla potvrzena. Hypotézu č. 3 se nepodařilo vyvrátit, to znamená, že závislost mezi těmito proměnnými není. To také naznačuje zjištěná negativní asociace s velmi slabou silou.

Další hypotéza v pořadí již 4. zkoumala, zda má vliv dojíždění občanů obce do jiných měst na účast na společenských událostech v obci. Kontingenční tabulka této hypotézy se skládala také pouze z kritérií 2x2. Postup výpočtu je tedy stejný jako u hypotézy č. 3. Vyhodnocení zvolené hypotézy je vyobrazeno v Příloze 5.

Obdobně jako u hypotézy č. 3 i v tomto případě se nulová hypotéza hypotézy č. 4 potvrdila. Nebyla zde prokázána závislost mezi zvolenými proměnnými. I zde je zjištěna negativní asociace s velmi nízkou silou.

Předchozí čtyři hypotézy potvrzovaly či vyvracely závislost na společenském dění v obci. Nyní bude analyzován vztah mezi účastí na veřejné schůzi a dosaženým vzděláním a věkem respondentů.

Výpočty hypotézy č. 5 jsou obsahem Přílohy 6. Kvůli velkému počtu nízkých teoretických četností došlo ke sloučení celkem dvou kategorií. Kategorie základní škola byla

spojena se středním odborným učilištěm a vyšší odborná škola se spojila s vysokou školou. Po tomto spojení byly teoretické četnosti vypočteny znovu. Z těchto teoretických četností byl vypočten χ^2 a následně porovnán s kvantilem $\chi^2_{(0,05)}$.

Zjištěné výsledky (Příloha 6) zamítly nulovou hypotézu a potvrdily **hypotézu č. 5: Účast na veřejné obecní schůzi nezávisí na vzdělání dotázaných obyvatel**. Mezi vybranými proměnnými byla potvrzena závislost, což znamená, že účast na veřejné obecní schůzi souvisí se vzděláním účastníků.

Některé sloupce kontingentační tabulky **hypotézy č. 6: Účast na obecní veřejné schůzi nezávisí na věku dotázaných obyvatel** musely být po výpočtu teoretických četností sloučeny kvůli většímu počtu četností menších než 5. Sloupce 18-24 let a 25-34 let, 55-64 let a 65 a více let musely být sloučeny. Výsledky výpočtu χ^2 testu nezávislosti jsou uvedeny v Příloze 7 a ukázaly, že nulová hypotéza hypotézy č. 6 byla zamítnuta. Tímto výsledkem došlo k prokázání závislosti mezi proměnnými se střední silou.

5 Zhodnocení výsledků

Empirická část, především dotazníkové šetření a jeho výsledky, jsou velmi důležitým podkladem pro vyhodnocení společenského dění v obci Svinaře. Celkově dotazník vyplnilo 161 respondentů, kteří tvoří v obci 26 % obyvatel starších 18 let. Výsledky dotazníkového šetření nelze považovat za prokazující. Zjištěné skutečnosti lze považovat pouze za názory menšího vzorku/několika občanů Svinař k celkovému počtu obyvatel, a mají spíše informativní charakter.

Dotazníkové šetření mělo za cíl zjistit názory a spokojenost týkající se společenského dění v obci, které přispívá nejen k rozvoji obce, ale i k celkové soudržnosti a harmonii obyvatel.

Získaná data, která byla analyzována, prokázala, že společenský a kulturní život v obci Svinaře lze hodnotit kladně. Celkem se na přípravách podílí 55 % respondentů a 79 % dotázaných se pořádaných společenských akcí účastní. Zjištěné výsledky také ukázaly, že větší angažovanost v pořádání a účasti na společenském dění mají ženy, i když v místních spolcích je převaha mužů. Tyto výsledky můžeme považovat za zkreslené, protože právě ženy se dotazníkového šetření účastnily více než muži, a to v 62 %. Společenského života v obci se neúčastní 21 % respondentů. Nejčastěji tito respondenti jako důvod uváděli, že nemají zájem o žádné společenské akce v obci (46 %) nebo nemají dostatek času, aby se jich mohli účastnit (30 %). Ve Svinařích je poměrně velký počet místních spolků, zájmových sdružení a klubů různých charakterů. Překvapujícím výsledkem bylo zjištění 60 % respondentů, kteří nejsou členem žádného místního spolku, sdružení či klubu. Z 52 % respondenti uváděli, že se s žádným sdružením, spolkem či klubem neztotožňují nebo nemají dostatek času. S touto problematikou účasti na společenském dění či členství v místních spolcích, sdruženích a klubech byla prokázána závislost mezi účastí a délkou žití v obci. Dále byla potvrzena domněnka občanů obce i autorky této práce, že se společenského dění neúčastní mladší obyvatelé obce. Na základě této domněnky byla stanovena hypotéza a byla potvrzena s výsledkem závislosti mezi účastí na společenském dění a věku. Nejvíce se společenského života účastní obyvatelé žijící v obci v rozmezí 11-30 let a jsou ve věku 35-54 let. Tito respondenti také tvoří velkou část, která v dotazníkovém šetření uvedla, že jsou členy místních spolků, sdružení či klubu. Jedná se tedy o nejaktivnější obyvatele, kteří se nejen účastní společenského života v obci,

ale mnohdy se také zapojují do příprav a organizace. Naopak nejméně se účastní obyvatelé žijící v obci méně než 4 roky, což může být následek koronavirové krize, která v obci zrušila všechny společenské akce po dobu dvou let. V otevřených otázkách tito respondenti projevili zájem nejen o místní spolky, sdružení a kluby, ale také o různé společenské akce. Tyto výsledky tedy potvrzují, že je v obci zájem o společenské dění, který se může dále pozitivně rozvíjet.

Další provedená analýza zjišťovala, zda mají na účast na společenském dění vliv děti žijící v rodině. Tím je myšleno, zda jsou respondenti ovlivněni tím, že mají děti do 15 let, o které musí pečovat na úkor vlastních zájmů či zábavy. Z celkového počtu respondentů má 91 dotázaných ve své rodině děti do 15 let. Z tohoto počtu je 59 respondentů nespokojeno s množstvím pořádaných akcí určených právě pro děti. Autorka této práce s těmito respondenty souhlasí, protože je v obci pořádána pouze jedna společenská akce určená jen pro děti, a tím je Den dětí. Zvýšením počtu společenských akcí pro děti by došlo nejen k socializaci a navazování nových přátelství mezi dětmi, ale také mezi rodiči. Výsledky průzkumu ukázaly, že nejvíce se společenského dění účastní respondenti mající děti. Těchto respondentů je 67, což je více než 1/3 dotázaných. Celkem 60 dotázaných se společenského dění účastní a děti nemají nebo jsou již starší 15 let. Společenského života se neúčastní 24 respondentů s dětmi a 10 respondentů bez dětí. Z těchto výsledků vyplývá, že přítomnost dětí v rodině neovlivňuje účast na společenském dění v obci, což bylo také potvrzeno.

Ačkoli je účast na společenském dění v obci poměrně vysoká, byla do dotazníkového šetření přesto zahrnuta otázka, která se týkala dojíždění do měst a účasti na společenském dění v daném městě. 129 respondentů dojíždí do okolních měst, ve kterých se účastní společenského dění 115 dotázaných (pravidelně, nepravidelně). Cílem bylo zjistit, zda respondenti, kteří dojíždí do okolních měst, se účastní společenských akcí spíše tam nebo se účastní společenského života v obci. Výsledky provedené analýzy ukázaly, že celkem 129 respondentů dojíždí do jiných měst a společenských akcí se v obci neúčastní pouze 29 dotázaných. V tomto případě byla tedy shledána nezávislost mezi dojížděním do přilehlých měst a účastí na společenském dění.

Dále se průzkum zabýval účastí na veřejné obecní schůzi. Ze zjištěných výsledků je patrné, že se schůze pravidelně účastní 7 % a nepravidelně 25 % dotazovaných. Vzhledem k předpokládanému nízkému počtu účastníků na veřejných schůzích bylo dále zjišťováno,

jakým způsobem se o konání těchto schůzí občané dozvídají. Nejčastěji respondenti uvedli, že z SMS (86 %), dále pak od přátel (44 %) a na sociálních sítích (38 %). Průzkum se dále zabýval strukturou účastníků a jejich vzděláním vzhledem k důležitosti projednávaných témat na veřejných obecních schůzích týkajících se také společenského dění v obci. Zjištěné výsledky související s účastí na veřejných obecních schůzích a vzděláním účastníků prokázaly závislost na těchto proměnných. Z výsledků je také patrné, že se obecních schůzí nejvíce účastní obyvatelé ve věku 35-54 let, kteří jsou na základě výše zmíněných výsledků identifikováni jako aktivní obyvatelstvo zapojující se do společenského dění v obci. V souvislosti s věkovou strukturou a účastí na obecních schůzích byla mezi těmito proměnnými prokázána závislost.

6 Návrhová část

Z provedeného průzkumu spokojenosti s pořádáním společenských akcí jsou v této části navržena doporučení, která by mohla přispět ke zlepšení společenského života v obci a zajistit tak větší účast. Zjištěné výsledky ukazují, že je prostor pro zlepšení. Celkem 21 % respondentů se společenského dění ve Svinařích vůbec neúčastní. Nejčastějšími důvody neúčasti těchto respondentů jsou nedostatek času a nezájem o nynější pořádané společenské akce. Někteří respondenti v otevřené otázce, kde byl prostor pro jejich názory, uvedli, že jejich neúčast je často spojena s nedostatečnou informovaností o konání společenských akcí. Obec či obecní spolky nejčastěji zveřejňují informace o konaných akcích především na sociálních sítích. Noví obyvatelé obce a starší generace občanů nemusí disponovat profilem na sociální síti nebo nemusí sledovat profil obce. Pro zajištění lepší informovanosti by v dostatečném předstihu mohly viset plakáty na nástěnce u místního obchodu, v mateřské škole, v Hostinci U Lípy a u obecního úřadu.

Další faktor, který může mnohé obyvatele v účasti na společenském dění ovlivňovat, je přítomnost dětí v rodině. S tím je spojena další nedostatečná skutečnost. Dle výsledků z dotazníkového šetření by mnozí obyvatelé obce ocenili více společenského a kulturního dění určeného pouze pro děti. S tímto zjištěním je ale také spojen fakt, že většina obyvatel obce není v žádném místním spolku, sdružení či klubu. Ovšem nejčastějšími pořadateli akcí jsou právě místní spolky, sdružení a kluby a většina jejich členů má již děti odrostlé, a tak možná z tohoto důvodu nízký počet pořádaných společenských akcí pro děti neregistrují. Značná část respondentů majících v rodině děti do 15 let v dotazníkovém šetření uvedla, že nejsou členy žádného místního spolku či sdružení. A právě jejich členství a názor by místní společenské dění určené pro děti mohl značně ovlivnit. Rodiče mají širší rozhled v zájmech a trendech dětí. Z této skutečnosti ale pro obec a místní spolky, sdružení a kluby vyplývá, že by se měly na pořádání a organizaci akcí určených právě pro děti více zaměřit. V podzimním období by mohla být na místních polích pořádána drakiáda, která by oceňovala nejlépe vlastnoručně vyrobeného draka. Dále by o víkendech mohly být využity třídy Mateřské školy Svinaře, ve kterých by mohlo probíhat různé tvoření, zpívání či cvičení. Starší děti by určitě ocenily nějaké pohybové aktivity, například tenis, florbal či kopaná, které by mohly být provozovány na sportovním hřišti TJ Sokol Svinaře. Výše zmíněné aktivity by byly pořádány na pravidelné bázi. Aby i dětem byla věnována v obci nějaká

tradice, která by se každoročně opakovala, mohl by místní klub TJ Sokol Svinaře mimo dětského dne pořádat sportovní den či turnaj. Dále by v obci mohl být obnoven lampionový průvod či halloween. Nejefektivnějším způsobem, jak zvýšit množství společenského a kulturního dění pro děti, je založit spolek či sdružení. Členové by byli rodiče s dětmi, kteří by se na konání a organizaci společenského života v obci domlouvali a vše organizovali. Výše zmíněná doporučení jsou určena pro zastupitelstvo obce, místní spolky, sdružení a kluby, které se na pořádání a organizaci společenského dění v obci podílejí.

7 Závěr

Cílem diplomové práce byla analýza společenského života v obci Svinaře. Z výsledků této analýzy mělo být navrženo řešení, které by přispělo k vyšší účasti na společenském dění. Na základě tohoto cíle byl sestaven dotazník a celkem šest hypotéz. Komparací odborné literatury byla zpracována teoretická část, která se zabývala základním dělením obcí, orgány obecních zřízení, vymezením venkovských regionů a venkova a celkovým životem na venkově.

V první polovině empirické části bylo nejdříve zmapováno geografické umístění obce. Dále pak její charakteristika, demografický vývoj a společenský život v obci, ve kterém jsou podrobně popsány místní spolky, zvyky a tradice. Ve druhé části jsou interpretovány výsledky z provedeného dotazníkového šetření, kterého se zúčastnilo 161 respondentů. S dotazníkovým průzkumem byly také spojeny hypotézy, u kterých došlo k jejich vyhodnocení. U stanovených hypotéz se prokázaly celkem čtyři závislosti. Jednalo se o závislost mezi účastí na společenském dění a délkoužití v obci a věku. Dále byla prokázána závislost mezi účastí na veřejné obecní schůzi a vzděláním a věku respondentů. Naopak závislost se nepodařilo prokázat mezi účastí na společenském dění a přítomností dětí v rodině a také mezi účastí na společenském dění a dojížděním do okolních měst.

Největší nespokojenost týkající se společenského dění byla v dotazníkovém šetření spatřena v množství pořádaných společenských akcí pro děti. Řešení, která byla navržena v tomto směru, by měla tuto účast zvýšit. Prvním by bylo založení spolku či sdružení zaměřeného na rodiče s dětmi, v němž by byli členy právě rodiče, kteří by se tak aktivně podíleli na plánování a organizaci společenského a kulturního dění. Druhým navrženým řešením by bylo členství rodičů v již existujících spolcích, sdruženích a klubech, které jsou často organizátory společenských akcí. Rodiče jako členové by tak měli v mnoha směrech určitý vliv na strukturu pořádaných akcí. Mezi tradiční pořádané společenské akce by mohly přibýt i jiné akce, které by byly bližší dětem než dospělým obyvatelům obce, například drakiáda, sportovní den, lampiónový průvod nebo halloween.

Další navržené doporučení se zabývalo informovaností o konání společenských a kulturních akcí. Nejčastěji jsou všechny informace o plánovaných akcích zveřejňovány

na sociálních sítích. Zvýšením počtu tištěných letáků by se o plánovaném společenském dění dozvědělo více občanů, a tím se opět navýšil počet účastníků.

Společenský život byl nejen v obci výrazně ovlivněn, ale na dva roky téměř omezen v důsledku pandemie covid-19. Mnozí respondenti v dotazníku uvedli, že jsou v obci noví a neměli žádnou možnost se s původními obyvateli obce seznámit, a tak by uvítali jakoukoli společenskou akci, která by jim pomohla se do místní komunity začlenit. Všichni doufáme, že doby zrušených společenských akcí jsou již za námi a vše se k lepšímu obrátí.

8 Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

BERNARD, Josef. 2011. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON). *Studie*. s. 237. ISBN 978-80-7419-069-8.

ČMEJREK, Jaroslav. 2008. *Obce a regiony*. Praha: Alfa Nakladatelství. s. 165. ISBN 978-80-87197-00-4.

GIDDENS, Anthony, SUTTON, W., Philip. 2013. *Sociologie*. Praha: Argo. s. 1 052. ISBN 978-80-257-0807-1.

HUDEČKOVÁ, Helena, LOŠŤÁK, Michal. 1995. *Sociologie I.: (Úvod do sociologie a sociologie venkova)*. 2., přeprac. vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta. s. 92. ISBN 80-213-0226-7.

HUDEČKOVÁ, Helena, LOŠŤÁK, Michal, ŠEVČÍKOVÁ, Adéla. 2006. *Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova*. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta. s. 189. ISBN 978-80-213-1413-9.

JANDOUREK, Jan. 2007. *Sociologický slovník*. Vyd. 2. Praha: Portál. s. 285. ISBN 978-80-7367-269-0.

KOUDELKA, Zdeněk, HAMPLOVÁ, Jana. 2019. *Zákon o obcích (obecní zřízení): komentář*. Praha: Leges. s. 477. ISBN 978-80-7502-335-3.

MAJEROVÁ, Věra. 2000. *Sociologie venkova a zemědělství*. 4.vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta. s. 246. ISBN 978-80-213-0651-6.

MAJEROVÁ, Věra. 2005. *Český venkov 2004: život mladých a starých lidí*. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta. s. 173. ISBN 80-213-1281-5.

MAJEROVÁ, Věra, HEROVÁ, Irena. 2009. *Český venkov 2008: proměny venkova*. Praha: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta. s. 187. ISBN 978-80-213-1911-0.

MUSIL, Jiří, MÜLLER, Jan. 2008. *Vnitřní periferie České republiky, sociální soudržnost a sociální vyloučení*. CESES FSV UK. s. 52. ISSN 1801-1640.

PEKOVÁ, Jitka, PILNÝ, Jaroslav, JETMAR, Marek. 2008. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 3., aktualiz. a rozš. vyd.* Praha: ASPI. s. 712. ISBN 978-80-7357-351-5.

ROUBÍČEK, Vladimír. 1997. *Úvod do demografie*. Praha: Codex Bohemia. s. 348. ISBN 80-85963-43-4.

SLEPIČKA, Alois, VOSTRADOVSKÁ, Jitka. 1989. *Přeměny venkova: venkov našeho věku*. Praha: Svoboda. s. 387. ISBN 80-205-0019-7.

VELKÝ SOCIOLOGICKÝ SLOVNÍK. 1996. Praha: Karolinum. s. 749-1627. ISBN 80-7184-310-5.

WOKOUN, René, MATES, Pavel, KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava & kol. 2011. *Základy regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. s. 472. ISBN 978-80-7380-304-9.

Internetové zdroje

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Statistiky. *Obyvatelstvo – Kraj* [online]. [cit. 2021-11-07]. Dostupné na: <https://www.czso.cz/csu/xs/obytelstvo-xs>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Věkové složení obyvatelstva 2020. [online]. [cit. 2021-1-13]. Dostupné na:

https://www.czso.cz/csu/xs/vekove_slozeni_obytelstva_stc_kraje

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD: *Malý lexikon obcí České republiky - 2020*. Český statistický úřad [online]. [cit. 2021-8-18]. Dostupné na: <https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-ceske-republiky-2020>

DUDÍK, Jan. Beroun. *Katastrální členění Berouna* [online]. [cit. 2021-11-07]. Dostupné na: <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=7751001>

INFORMACE O REGIONECH, MĚSTECH A OBCÍCH. *Postavení venkova v Pardubickém kraji*. Český statistický úřad [online]. [cit. 2021-8-15]. Dostupné na: <https://www.czso.cz/documents/10180/20565923/53136109.pdf/7f253cd5-a8e7-44c9-9fef-8d5ff86c6256?version=1.0>

KARPÍŠEK, Zdeněk. *Statistické tabulky* [online]. [cit. 2022-11-02]. Dostupné na: https://math.fme.vutbr.cz/download.aspx?id_file=377

KRAJ VYSOČINA. *Oficiální internetové stránky kraje Vysočina*. Statutární města v České republice dle krajů [online]. [cit. 2021-9-07]. Dostupné na: <https://www.kr-vysocina.cz/statutarni-mesta-v-ceske-republice-dle-kraju/g-23624>

KURZY.CZ. Hledání obce. *Svináře: znak, vlajka, skloňování* [online]. [cit. 2021-11-22]. Dostupné na: <https://www.kurzy.cz/obec/svinare/symboly/>

MĚSTO BEROUN. Městské insignie. *Městský znak* [online]. [cit. 2021-11-07]. Dostupné na: <https://www.mesto-beroun.cz/o-beroune/mestske-insignie/>

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Analýza rozsahu výkonu veřejné správy v jednotlivých statutárních městech, městských částech a městských obvodech*. [online]. [cit. 2021-8-18]. Dostupné na: <https://www.mvcr.cz/soubor/analyza-rozsahu-vykonu-verejne-spravy-v-jednotlivych-statutarnich-mestech-mestskych-castech-a-mestskych-obvodech.aspx>

MINISTERSTVO VNITRA ČESKÉ REPUBLIKY. *Informativní počty obyvatel v obcích*. [online]. [cit. 2021-1-23]. Dostupné na: <https://www.mvcr.cz/clanek/informativni-pocty-obyvatel-v-obcich.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>

OBEC SVINAŘE. *Úvod*. [online]. [cit. 2021-11-22]. Dostupné na: <https://www.svinare.cz/>

OBEC SVINAŘE. *Zastupitelstvo obce*. [online]. [cit. 2021-1-22]. Dostupné na: <https://www.svinare.cz/urad/zastupitelstvo-obce/>

PORTÁL ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Obce* [online]. [cit. 2021-9-07]. Dostupné na: <https://portal.uur.cz/spravni-usporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/obce.asp>

PROGRAM ROZVOJE OBCE. *Demografická situace*. [online]. [cit. 2021-1-13]. Dostupné na: <http://www.obcepro.cz/program-rozvoje-obce-1820.pdf>

STŘEDOČESKÝ KRAJ. *Informace o Středočeském kraji. Symboly. Znak kraje* [online]. [cit. 2021-11-07]. Dostupné na: <https://www.kr-stredocesky.cz/web/kraj/symboly>

STŘEDOČESKÝ KRAJ. *Informace o Středočeském kraji. Územní členění krajů* [online]. [cit. 2021-11-07]. Dostupné na: <https://www.kr-stredocesky.cz/web/kraj/uzemni-cleneni>

WIKIMEDIA.ORG. *Svinaře na mapě*. [online]. [cit. 2021-11-22]. Dostupné na: https://cs.wikipedia.org/wiki/Svina%C5%99e#/media/Soubor:Svinare_BE_CZ.png

ZÁKONY PRO LIDI. *Zákon občanský zákoník. Zákon pro lidi* [online]. AION CS [cit. 2021-8-10]. Dostupné na: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>

ZÁKONY PRO LIDI: *Zákon o obcích (obecní zřízení). Zákon pro lidi* [online]. AION CS [cit. 2021-8-14]. Dostupné na: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

9 Přílohy

Příloha A: Dotazník

1. Vaše pohlaví?

- a) Žena
- b) Muž

2. Váš věk

- a) 18-24 let
- b) 25-34 let
- c) 35-44 let
- d) 45-54 let
- e) 55-64 let
- f) 65 let a více

3. Kolik let žijete ve Svinařích

- a) Méně než 4 roky
- b) 5-10 let
- c) 11-20 let
- d) 21-30 let
- e) 31-40 let
- f) Více než 41 let

4. Vaše nejvyšší dosažené vzdělání

- a) Základní
- b) Střední odborné učiliště bez maturity
- c) Střední škola s maturitou
- d) Vyšší odborná škola
- e) Vysoká škola

5. Máte ve Vaší rodině děti do 15 let?

- a) Ano (pokud jste odpověděl/a ANO, prosím, pokračujte na otázku č. 6)
- b) Ne (pokud jste odpověděl/a NE, prosím, pokračujte na následující otázku č. 8)

6. Je pořádán, dle Vašeho názoru, dostatečný počet společenských akcí pro děti?

- a) Ano (pokud jste odpověděl/a ANO, prosím, pokračujte na otázku č. 8)

b) Ne (pokud jste odpověděl/a NE, prosím, pokračujte na následující otázku č. 7)

7. Uveďte prosím, jaké společenské akce pro děti Vám chybějí.

Vlastní odpověď:

8. Dojíždíte za prací/školou do vzdálených měst (např. Praha, Beroun)?

- a) Ano (pokud jste odpověděl/a ANO, prosím, pokračujte na otázku č. 9)
- b) Ne (pokud jste odpověděl/a NE, prosím, pokračujte na následující otázku č. 10)

9. Účastníte se ve městě, do kterého dojíždíte za prací/školou, společenských akcí?

- a) Ano, pravidelně
- b) Ano, nepravidelně
- c) Ne

10. Jste členem nějakého místního spolku, klubu či zájmového sdružení působícího ve Svinařích?

- a) Ano (pokud jste odpověděl/a ANO, prosím, pokračujte na otázku č. 12)
- b) Ne (pokud jste odpověděl/a NE, prosím, pokračujte na následující otázku č. 11)

11. Uveďte důvod, který Vám brání být členem místního spolku, klubu či zájmového sdružení.

- a) Nenachází se zde spolek, klub či zájmové sdružení, se kterým bych se ztotožnil/a
- b) Nedostatek času
- c) Vlastní odpověď:

12. Podílíte se na přípravě společenských či kulturních akcí ve Svinařích?

- a) Ano, pravidelně
- b) Ano, nepravidelně
- c) Ne

13. Účastníte se společenských či kulturních akcí pořádaných ve Svinařích?

- a) Ano (pokud jste odpověděl/a ANO, prosím, pokračujte na otázku č. 15)
- b) Ne (pokud jste odpověděl/a NE, prosím, pokračujte na otázku č. 14 a poté až na otázku č. 18)

14. Uveďte důvod, který Vám brání v účasti na společenských akcích ve Svinařích.

- a) Nemám zájem o žádné společenské akce
- b) Účastním se společenských akcí v jiné obci/městě
- c) Nepořádají se zde společenské akce, o které bych měl/a zájem
- d) Nedostatek času
- e) Nemám hlídání pro své dítě/děti
- f) Vlastní odpověď:

15. Jaké společenské akce ve Svinařích navštěvujete?

Zvolte alespoň jednu možnost, maximálně 6 možností.

- a) Zábavy
- b) Koncerty
- c) Letní kino
- d) Dětské akce
- e) Besedy
- f) Sportovní akce
- g) Vlastní odpověď:

16. Jak často se účastníte společenských akcí ve Svinařích?

- a) Často, pravidelně
- b) Občas, nepravidelně
- c) Výjimečně

17. Jste spokojen/a s množstvím společenských akcí ve Svinařích?

Bodovací škála 1-5: 1 = velmi spokojen/a, 5 = velmi nespokojen/a

18. Jakou společenskou akci ve Svinařích postrádáte?

- a) Žádnou
- b) Vlastní odpověď:

19. Kdo podle Vašeho názoru nejvíce pečuje ve Svinařích o kulturu?

- a) Hostinec U Lípy
- b) Školka
- c) TJ Sokol Svinaře
- d) Spolky a zájmová sdružení

20. Líbí se Vám, že Svinaře udržují tradice, zvyky a společenské akce?

- a) Ano
- b) Spíše ano
- c) Nevím
- d) Spíše ne
- e) Ne

21. Jak vnímáte udržování místních tradic, zvyků a společenských akcí?

- a) Důležité
- b) Spíše důležité
- c) Spíše nedůležité
- d) Nedůležité

22. Podílí se členové zastupitelstva obce na pořádání společenských akcí?

- a) Ano
- b) Nevím
- c) Ne

23. Jak se dozvídáte o konání veřejné obecní schůze?

- a) Na úřední desce obecního úřadu
- b) Na webových stránkách obce
- c) Na sociálních sítích obce
- d) Od přátel/sousedů
- e) SMS

24. Účastníte se veřejných obecních schůzí?

- a) Ano, pravidelně
- b) Ano, nepravidelně
- c) Zřídka
- d) Nikdy

25. Zde je prostor pro Vaše doporučení či sdělení týkající se společenského života ve Svinařích.

Příloha B: Výpočet pro potvrzení či vyvrácení hypotézy č. 1

H1: Účast na společenském dění v obci nezávisí na délce žití v obci

Skutečné četnosti (O_i)

k/m	méně než 4 roky	5-10 let	11-20 let	21-30 let	31-40 let	více než 41 let	n _j
ANO	11	14	32	32	14	25	127
NE	18	2	2	7	2	2	34
n_i	29	16	34	39	16	27	161

Teoretické četnosti (E_i)

	méně než 4 roky	5-10 let	11-20 let	21-30 let	31-40 let	více než 41 let
ANO	23,06	12,70	27,03	31,01	12,70	21,47
NE	5,94	3,28	6,97	7,99	3,28	5,53

Výpočet χ^2

6,31	0,13	0,91	0,03	0,13	0,58	8,09
24,49	0,5	3,54	0,12	0,5	2,25	31,4
30,8	0,63	4,45	0,15	0,63	2,83	39,49

$$\chi^2 = 39,49$$

$$\chi^2_{(0,05)(5)} = 11,070$$

$$\chi^2 > \chi^2_{(0,05)(5)}$$

Síla závislosti

$$C = \sqrt{\frac{39,49}{39,49 + 161}} = 0,532$$

Příloha C: Výpočet pro potvrzení či vyvrácení hypotézy č. 2

H2: Účast na společenském dění v obci nezávisí na věku dotázaných obyvatel

Skutečné četnosti (O_i)

k/m	18-24 let	25-34 let	35-44 let	45-54 let	55-64 let	65 a více let	n _j
ANO	11	26	39	31	8	4	127
NE	3	14	11	5	4	5	34
ni	14	40	50	36	12	9	161

Teoretické četnosti (E_i)

	18-24 let	25-34 let	35-44 let	45-54 let	55-64 let	65 a více let
ANO	11,04	31,55	39,44	28,39	9,46	7,10
NE	2,96	8,45	10,56	7,61	2,54	1,90

Výpočet χ^2

0,001	0,98	0,005	0,24	0,23	1,35	2,806
0,00005	3,65	0,08	0,9	0,84	5,06	10,53005
0,00105	4,63	0,085	1,14	1,07	6,41	13,33605

$$\chi^2 = 12,3361$$

$$\chi^2_{(0,05)(5)} = 11,070$$

$$\chi^2 > \chi^2_{(0,05)(2)}$$

Síla závislosti

$$C = \sqrt{\frac{13,3361}{13,3361 + 161}} = 0,277$$

Příloha D: Výpočet pro potvrzení či vyvrácení hypotézy č. 3

H3: Účast na společenském dění v obci nezávisí na dětech v rodině

Skutečné četnosti (O_i)

k/m	Ano, máme děti	Ne, nemáme děti	n _j
ANO	67	60	127
NE	24	10	34
n _i	91	70	161

Výpočet χ^2

$$\chi^2 = \frac{161 \times (67 \times 10 - 60 \times 24)^2}{(127 \times 91 \times 70 \times 34)}$$

$$\chi^2 = 3,47$$
$$\chi^2_{(0,05)(1)} = 3,841$$
$$\chi^2 < \chi^2_{(0,05)(1)}$$

Síla závislosti

$$V = \frac{67 \times 10 - 60 \times 24}{\sqrt{127 \times 91 \times 70 \times 34}}$$
$$V = -0,147$$

Příloha E: Výpočet pro potvrzení či vyvrácení hypotézy č. 4

H4: Účast na společenském dění v obci nezávisí na dojíždění do okolních měst

Skutečné četnosti (O_i)

k/m	Ano, dojíždím	Ne, nedojíždím	n _j
ANO	100	27	127
NE	29	5	34
n_i	129	32	161

Výpočet χ^2

$$\chi^2 = \frac{161 \times (100 \times 5 - 27 \times 29)^2}{129 \times 32 \times 34 \times 127}$$

$$\chi^2 = 0,72$$

$$\chi^2_{(0,05)(1)} = 3,841$$

$$\chi^2 < \chi^2_{(0,05)(1)}$$

Síla závislosti

$$V = \frac{100 \times 5 - 27 \times 29}{\sqrt{129 \times 32 \times 34 \times 127}}$$

$$V = -0,07$$

Příloha F: Výpočet pro potvrzení či vyvrácení hypotézy č. 5

H5: Účast na veřejně obecní schůzi nezávisí na vzdělání dotázaných obyvatel

Skutečné četnosti I (O1)

k/m	Základní škola	Střední odborné učiliště	Střední škola s maturitou	Vyšší odborná škola	Vysoká škola	n _j
Ano, pravidelně	0	0	2	2	7	11
Ano, nepravidelně	1	6	13	5	16	41
Zřídka	0	9	21	1	13	44
Nikdy	1	1	34	2	27	65
ni	2	16	70	9	63	161

Teoretické četnosti I (E1)

	Základní škola	Střední odborné učiliště	Střední škola s maturitou	Vyšší odborná škola	Vysoká škola
Ano, pravidelně	0,14	1,09	4,80	0,62	4,30
Ano, nepravidelně	0,51	4,07	17,82	2,29	16,04
Zřídka	0,55	4,37	19,13	2,46	17,20
Nikdy	0,81	6,50	28,26	3,63	25,43

Nutno sloučit první a poslední vzdělávací kategorie

Skutečné četnosti II (O1)

k/m	Základní škola + Střední odborné učiliště	Střední škola s maturitou	Vyšší odborná škola + Vysoká škola	n _j
Ano, pravidelně	0	2	9	11
Ano, nepravidelně	7	13	21	41
Zřídka	9	21	14	44
Nikdy	2	34	29	65
ni	18	70	73	161

Teoretické četnosti II (E1)

	Základní škola + Střední odborné učiliště	Střední škola s maturitou	Vyšší odborná škola + Vysoká škola
Ano, pravidelně	1,22	4,78	4,5
Ano, nepravidelně	4,58	17,82	19
Zřídka	5	19,13	19,95
Nikdy	7,27	28,26	29,47

Výpočet χ^2

1,22	1,76	4,5	7,48
1,28	1,3	0,21	2,79
3,2	0,18	1,77	5,15
3,82	1,17	0,0075	4,9975
9,52	4,41	6,4875	20,4175

$$\chi^2 = 20,4175$$

$$\chi^2_{(0,05)}(6) = 12,592$$

$$\chi^2 > \chi^2_{(0,05)}(6)$$

Síla závislosti

$$C = \sqrt{\frac{20,4175}{20,4175 + 161}} = 0,025$$

Příloha G: Výpočet pro potvrzení či vyvrácení hypotézy č. 6

H6: Účast na veřejné obecní schůzi nezávisí na věku dotázaných obyvatel

Skutečné četnosti I (O1)

k/m	18-24 let	25-34 let	35-44 let	45-54 let	55-64 let	65 a více let	n _j
Ano, pravidelně	0	0	8	3	0	0	11
Ano, nepravidelně	0	9	13	10	9	0	41
Zřídka	5	6	13	13	3	4	44
Nikdy	9	25	18	8	0	5	65
n_i	14	40	52	34	12	9	161

Teoretické četnosti I (E1)

	18-24 let	25-34 let	35-44 let	45-54 let	55-64 let	65 a více let
Ano, pravidelně	0,96	2,70	3,60	2,30	0,82	0,61
Ano, nepravidelně	3,60	10,20	13,20	8,70	3,10	2,30
Zřídka	3,80	10,90	14,20	9,30	3,30	2,50
Nikdy	5,70	16,20	21,00	13,70	4,80	3,60

Nutno sloučit kategorie 18-24 a 25-34 let, 55-64 a 65 a více let

Výpočet χ^2

3,7	5,38	0,21	1,4	10,69
1,77	0,003	0,19	2,58	4,543
0,98	0,1	1,47	0,3	2,85
6,83	0,43	2,37	1,44	11,07
13,28	5,913	4,24	5,72	29,153

$$\chi^2 = 29,153$$

$$\chi^2_{(0,05)(9)} = 16,919$$

$$\chi^2 > \chi^2_{(0,05)(12)}$$

Síla závislosti

$$C = \sqrt{\frac{29,153}{29,153 + 161}} = 0,392$$

Skutečné četnosti II (O1)

k/m	18-34 let	35-44 let	45-54 let	55-65 a více let	n _j
Ano, pravidelně	0	8	3	0	11
Ano, nepravidelně	9	13	10	9	41
Zřídka	11	13	13	7	44
Nikdy	34	18	8	5	65
n_i	54	52	34	21	161

Teoretické četnosti II (E1)

	18-34 let	35-44 let	45-54 let	55-65 a více let
Ano, pravidelně	3,70	3,60	2,30	1,40
Ano, nepravidelně	13,80	13,20	8,70	5,30
Zřídka	14,80	14,20	9,30	5,70
Nikdy	21,80	21,00	13,70	8,50